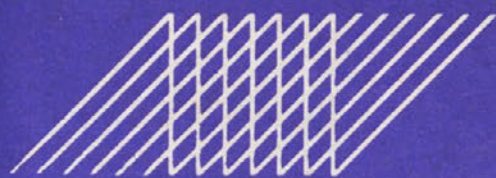

GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO

NOVOTEKS

ŠT.11 leto X - NOVEMBER 1982

ZA 29. NOVEMBER,
DAN REPUBLIKE
PRISRČNO ČESTITAMO
VSEM DELOVNIM LJUDEM!

- družbenopolitične organizacije
- samoupravni organi
- vodstva TOZD in delovne organizacije
- uredniški odbor in izdajateljski svet glasila delovne organizacije

OB DNEVU REPUBLIKE

Sedemtrideset let živimo svobodni na svoji zemlji, sedemtrideset let izgrajujemo svojo domovino, v katere temelje so vgradili milijon sedemsto tisoč življenj borci, ki so imeli vedno pred sabo vizijo življenja v svobodi, ki pa je žal niso dočakali. To svobodo, s krvjo priborjeno, uživamo danes mi v svobodni, neodvisni samoupravni socialistični neuvrščeni državi.

Devettrideset let mineva, odkar so bili na zgodovinskem drugem zasedanju protifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije v majhnem starodavnem bosanskem mestecu Jajcu postavljeni temelji nove socialistične Jugoslavije.

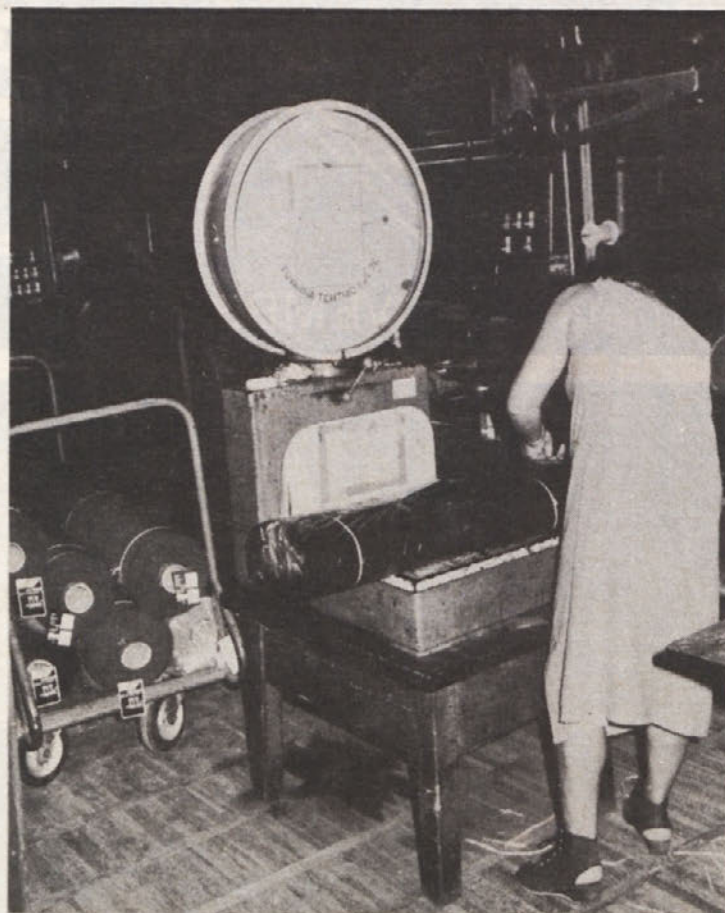
Kaj naj bi si želeli ob dnevu republike, ob rojstnem dnevu naše domovine?

Sedemtrideset let živimo v miru, ustvarjamo in odločamo. Vsa ta leta so delovni ljudje Jugoslavije preživeli plodno in ustvarjalno. Z velikimi skupnimi napori je bila obnovljena porušena in oropana Jugoslavija in z revolucionarno upornostjo in zavestjo je zrastle naša nova domovina lepša kot kdajkoli. Oči mnogih ljudi vseh kontinentov so spremljale in spremljajo boj delavskega razreda narodov in narodnosti Jugoslavije v času junaškega boja v narodnoosvobodilni vojni in tudi danes v miru, ko čvrsto hodimo po poti, ki nam jo je začrtal največji sin naše domovine maršal Jugoslavije – Josip Broz Tito: V našem boju vidijo svoj vzor.

Ob rojstnem dnevu naše domovine se spominjamo velike Titove misli in besed, ki jih je izgovoril sredi vojne vihre, da s koncem narodnoosvobodilnega boja pri nas revolucije še ne bo konec in da bo revolucija trajala še naprej. In kako dalekovidne so bile Titove misli, lahko oceni vsakdo. Po končani vojni je revolucija prešla iz bojnih vrst v industrijske in družbeno-politične vrste.

Ob letošnjem praznovanju dneva republike se spominjamo teh preroških misli in z nezmanjšano revolucionarno zavestjo izvajamo zastavljene planske naloge, dosledno korakamo po poti stabilizacije, krepimo naše medsebojne in samoupravne odnose. Trenutno smo res v težkem gospodarskem položaju, ki ne pesti samo nas – tudi druge države krepko občutijo svetovno gospodarsko krizo. Vendar pa ni vzroka za bojazen in z zaupanjem lahko zremo v bodočnost. Mi smo bili tudi prej v podobnih položajih. Spomnimo se samo pritiskov in ekonomske blokade v času informbiroja, pa tudi pozneje – vendar smo vzdrževali, ker smo bili odločeni, da ne klonimo in da vztrajamo v boju in da solidarnostno vzdržimo in premagujemo vse pritiske. Z zaupanjem lahko zremo v bodočnost tudi danes! Ne bomo klonili in ne bomo zamižali pred morebitnimi protislovji! Vsakega problema se bomo lotili nemudoma, zavzeto in resno!

V naši samoupravni socialistični družbi imamo dovolj možnosti in moči, da uspešno rešimo sleherno vprašanje našega gospodarstva in družbenega trenutka. Zgrajeni so čvrsti temelji socialistične samoupravne družbe, zato bomo zmogli tudi današnje naloge.

Poslovanje DO Novoteks od januarja do septembra 1982

1. Število zaposlenih

TOZD	Plan 1982	Dejansko I-IX	Indeks
Tkanina	983	922	94
Pred. Metlika	330	325	98
Konf. Novo mesto	247	245	99
Konf. Vinica	240	241	100
Konf. Trebinje	423	448	106
Trgovina	99	85	86
DŠSS	316	296	94
Skupaj DO NOVOTEKS	2638	2562	97

Povprečno število zaposlenih v devetmesečnem obdobju je za 76 delavcev nižje od planiranega in za 71 delavcev višje od števila zaposlenih v lanskem enakem obdobju.

2. Proizvodnja

	I-IX 1982	PLAN I-IX 1982	IZVRŠITEV I-IX 1982	INDEKS 81/82	I-IX 82 Pl. I-IX 82
preja (bezni kg)	1.357.015	1.276.736	1.238.483	91	97
tkan. in plet. (m)	2.578.455	2.723.527	2.644.683	103	97
konf. izd. (kom)	912.720	965.305	1.021.834	111	105

Vse delovne enote in temeljne organizacije, razen Predilnice Metlika in oplemenitilnice, so dosegle in presegle proizvodne plane. V primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta se je zmanjšala proizvodnja v Predilnici Metlika in v DE Pletilnica. Poleg proizvodnje v vseh treh konfekcijah je bilo narejenih 284.469 kosov konfekcijskih izdelkov v kooperaciji, kar je za 60 % več kot lani v enakem obdobju.

3. Prodaja

	I-IX 1981	PLAN I-IX 1982	DEJANSKO I-IX 1982	INDEKS I-IX 81 I-IX 81	I-IX 82 plan 82
tkanine in plet. (m)	2.592.824	2.722.000	2.618.763	101	96
konfek. izd. (kom)	1.098.073	1.205.750	1.381.773	125	114

V primerjavi s prodajo v lanskem devetmesečju so letošnje količine tkanin večje za 1 % in konfekcijskih izdelkov za 25 %.

Struktura prodaje

	I-IX 81	I-IX 82	Indeks
Tkanine in pletenine v %			
domači trg	73	70	95
izvoz	27	30	111
skupaj	100	100	100
Konfekcijski izdelki			
domači trg	44	39	88
izvoz	56	61	108
skupaj	100	100	100

Od celotne prodaje naših izdelkov smo izvozili v letošnjih devetih mesecih 30 % tkanin in 61 % konfekcijskih izdelkov. Prodaja na domačem trgu se zmanjšuje v korist večjega izvoza.

4. Zunanjetrgovinsko poslovanje

Vrednost izvoza in uvoza na konvertibilno tržišče bomo prikazali po stari vrednosti tečaja (1 dolar = 27,30 din), ker le tako lahko primerjamo gibanje teh postavk o primerjavi z letom 1981 in v primerjavi s planom.

	PLAN		IZVRŠITEV		INDEKS	
	I-IX 1981	I-IX 1982	I-IX 1982	I-IX 82	I-IX 81	I-IX 82
IZVOZ	135.488.908	186.827.667	182.610.016	134		97
UVOZ	168.281.299	249.483.744	195.553.187	116		78

Izvoz je vrednostno porasel za 34 % glede na lansko enako obdobje, vendar je pod planom za 3 %. Uvoz pa se je glede na lani povečal za 16 %, vendar pa je močno pod planirano višino in sicer kar za 22 %. Razen na konvertibilni trg smo izvozili tudi na klirinško področje (Sovjetska zveza) za 5.788.595 din tkanin in uvozili za 5.190.787 repromateriala.

NOVOTEKS

MENZA, OJ TI PRELJUBA MENZA!

Nisem imel namena polemizirati s Francem Božičem, avtorjem članka „Kaj bo danes za malico?“, objavljenega v septembrski številki tovarniškega časopisa. Njegov članek je bil, vsaj po mojem mnenju, najmanj nevljuden, če že ne nesramen. Ker pa je takih, ki mislijo kot Božič, najbrž še nekaj, ne bo odveč, če si vso zadevo okrog menze (ali malic) ogledamo še z druge plati.

Da so vprašanja, povezana z menzo, problematična, o tem ni nobenega dvoma. Objekt, v katerem je menza, je bil z udarniškim delom zgrajen kmalu po vojni. Takrat še ni bilo kaj dosti znanega o tem, kaj je pravilna toplotna izolacija zidov, kaj so to toplotni mostovi (ter z njimi povezana vlaga in plesen), kako je treba funkcionalno projektirati prostore, da bodo v kar največji meri služili namenu, in podobno. Objekt je bil zgrajen v naglici, brez pravih projektov, zgolj zato, da je bila zagotovljena najnujnejša prehrana takratnim 200-300 delavcem, ki so po cele dneve (udarniško) preživeli v tovarni. Škoda, da je bil tov. Božič tedaj še v plenih, saj, če bi doživel tiste čase, se danes ne bi pritoževal.

Odveč je torej razpravljati o tem, da je objekt dotrajan, da so prostori v njem zatohli, da funkcionalno ni več primeren itd. Intenzivno se dela na tem, da bi čimprej zgradili nov objekt. Kolikor mi je znano, so pripravljali postopki (v zvezi z geološkimi raziskavami tal, projekti, celo množico dovoljenj in drugih listin, finančni konstrukcijo itd.) v zaključni fazi. Osebnost sem sicer mnenja, da časi za gradnjo nove menze v tem trenutku niso najbolj primerni (iz enostavnega razloga, ker se bomo morali ukvarjati z bolj pomembnimi vprašanji zagotovitve deviz za surovine in

5. Neto osebni dohodki na zaposlenega

TOZD	φ neto OD I-IX 1981	φ neto OD I-IX 1982	INDEKS
Tkanina	8.457	11.555	137
Predilnica Metlika	8.353	11.817	141
Konfekcija Novo Mesto	7.796	10.822	139
Konfekcija Vinica	7.600	10.018	132
Konfekcija Trebinje	7.487	11.188	149
Trgovina	9.768	13.066	134
DSSS	10.641	14.286	134
SKUPAJ NOVOTEKS	8.448	11.689	138

Povprečni neto osebni dohodek na delavca za celotno delovno organizacijo je znašal v tem devetmesečju 11.689 din in se je glede na lansko enako obdobje povečal za 38 %.

6. Nadurno delo

Število opravljenih nadur se je v letošnjem devetmesečju zmanjšalo glede na lansko, kar je v skladu z našimi stabilizacijskimi ukrepi.

TOZD	Štev. nadur I-IX 81	Štev. nadur I-IX 82	Indeks
Tkanina	45.870	33.218	72
Pred. Metlika	1.430	650	46
Konf. Novo mesto	9.475	6.268	66
Konf. Vinica	2.614	913	35
Konf. Trebinje			
Trgovina	2.434	1.007	41
DSSS	5.782	3.828	66
SKUPAJ NOVOTEKS	67.705	45.893	68

Število nadur je manjše za 21.812 ali za 32 %.

7. Bolezenski izostanki

V devetih mesecih letošnjega leta je bilo 484.834 ur bolezenskih izostankov, ki so se glede na lansko enako obdobje zmanjšali za 3 %. Delež teh ur v skupnem fondu delovnega časa znaša 11,3 % in je še zmeraj previsok. Število bolezenskih izostankov, izraženih v urah, nam pove, da je v naši delovni organizaciji v tem obdobju vsak dan manjkalo povprečno 292 delavcev zaradi bolezni.

(Nadaljevanje na 4. str.)

zagotovitve dela), vendar iskreno privoščim uresničitev pričakovani vsem tistim, da se brez nove menze ne da več živeti.

Če torej ponovno poudarim: povojna menza je hranila 200-300 delavcev, danes jih hrani 1500. Jasno je, da servis ni tak, kot bi moral biti, vendar zato ni treba ves ogenj in žveplo bruhati na delavce menze, ki se pač trudijo - glede na dane razmere - storiti, kolikor je v njihovi moči. Niti najmanj nisem bil prizadet (pa tudi Ozimek ne), ko tov. Božič v svojem članku omenja „možakarja znojnega obraza“. Prav lepo bo (če bo), ko bomo (in če bomo) imeli priložnost pri delu videti znojnega tov. Božiča.

Ne trdim, da se v obratovanju menze ne kažejo določene pomanjkljivosti, napake, včasih celo velike napake. Ob vsesplošnem in že kar kroničnem pritoževanju (ki izhaja iz zapisnikov delavskih svetov, zborov delavcev, pogovorov med delavci itd.) čez kvaliteto hrane, je treba reči, da je 1500 okusov izredno težko, če že ne nemogoče zadovoljiti. Pritožujejo se navadno tisti, ki imajo vsega polno rit (po domače povedano), ki v življenju še nikoli niso skusili kaj slabšega, ki se že po značaju pritožujejo nad vsem in vsakomer, ki jim je, takorekoč, pritoževanje hobi. Utemeljene pritožbe - te so po moji oceni bolj redke - smo vedno upoštevali in jih bomo tudi v bodoče ter ustrezno ukrepali.

Poglejmo, kaj se dogaja in s kakšnimi problemi se sooča menza. Šel bom kar po vrstnem redu, ki ga diktira članek tov. Božiča.

Problem kruha. Kruh jemo takšen, kakršnega pač dobimo iz pekarije. Včasih črn (ki je bolj zdrav), vendar bolj poredko, pekariji se ga menda ne splača peči. Torej največkrat belega, običajno bolj kuhanega kot pečenegega. Iz dnevnega časopisa je znano, da so bili delavci „Žita“ zaradi slabe kvalitete kruha večkrat v postopku zaradi prekrška, nazadnje celo zaradi kaznivega dejanja.

8. Fiksni stroški

Za celotno delovno organizacijo so bili planirani fiksni stroški v višini 5.341.203,98 din. Dejanski stroški za devet mesecev pa so bili 5.522.263,49 din in so prekoračili planirano višino za 4,4 %. Največ so prekoračeni stroški za:

- porabljene surovine in material
- transportne storitve
- druge proizvodne storitve (vzdrževanje)
- vkalkulirani osebni dohodki režije.

Prekoračitev pri osebnih dohodkih režije je nastala zaradi nagrade ob 35-letnici naše delovne organizacije. Nagrado smo dobili vsi v višini 30 % povprečnega osebnega dohodka.

9. Finančni rezultati devetmesečnega poslovanja

Kot rezultat vseh predhodnih točk analize so finančni rezultati, ki se izkažejo v kvartalnih obračunih. DO NOVOTEKS je v letošnjih devetih mesecih dosegla naslednje finančne rezultate

	I-IX 81	I-IX 82	Indeks
celotni prihodek	1.456.569.716	2.022.309.074	141
dohodek	493.568.401	657.368.121	137
čisti dohodek	349.727.890	448.534.029	128

Razporeditev čistega dohodka

	I-IX 81	I-IX 82	Indeks
Del ČD za osebne dohodke	246.104.384	346.311.958	141
Del ČD za skupno porabo	20.767.421	38.136.799	183
Del ČD za akumulacijo	82.856.085	64.085.276	77

V primerjavi z lanskimi rezultati so tudi letošnji dokaj ugodni. Beležimo le zmanjšanje pri akumulaciji. Tudi v primerjavi s planiranimi rezultati za to obdobje so vse postavke, razen akumulacije, dosežene in presežene. Ob vsem tem lahko zaključimo, da smo kljub močnemu poslabšanju pogojev gospodarjenja dosegli zadovoljive rezultate. Zavedati pa se moramo, da je pred nami še težje obdobje, da nas bodo še naprej pestili problemi pri ustvarjanju deviz in s tem veliki problemi pri preskrbi z osnovnimi surovinami in da moramo vsi skupaj poiskati notranje rezerve ter predvsem z boljšim in odgovornejšim delom skrbeti, da se naši stroji ne bodo ustavili.

DORA KOVAČIČ

Slednji pravijo: „Iz moke, kakršno v zadnjem času dobimo, se boljše kruha ne da peči.“ Menza torej za kvaliteto kruha ni kriva. Znano je, da delavci raje jedo bel kruh, še posebej, če je svež. Poraba v menzi je za 30 % večja, kadar je kruh bel, saj mnogi ne vzamejo zgolj po 2 kosa, kolikor jim pripada, temveč ga jemljejo še za domov. 2 kosa vzamejo na pladenj, 5 pa ob odhodu z malice. Kadar je kruh bel, menza na večji porabi dnevno izgublja po 2.700,00 din, kar se v končnem seštevku krepko pozna. Ne bo odveč omeniti, da pri malici pustimo (in nato odvržemo v pomije) tudi po 100 kg kruha dnevno.

Problem prtičkov in pribora. Prtičkov ni, ker so predragi in jih kalkulacija malice ne prenese. Ko so bili, so jih ljudje jemali domov. Bil je primer, ko so pri delavcu našli okrog 100 prtičkov. Podobno je s priborom; pri enolončnici je na voljo zgolj žlica, pri jogurtu male žličke ni. Vse iz enostavnega razloga: preveč so (smo) pokradli.

Kar zadeva kvaliteto in težo mesa v obroku. Nisem kuhar, vendar bom skušal razložiti. Normativ za ocvrte zrezke je 15 dkg, za zrezek v omaki 10 dkg, v obeh primerih svežega mesa. Meso pa, kot je znano, ima to lastnost, da se pri kuhanju i pečenju skrči ter izgubi na teži. Razumljivo je tudi to, da kuharica ob razrezu vsakega koščka mesa ne tehta, temveč reže na oko. O kvaliteti mesa ne bi govoril. Meso je, kakršno je (s šampiljko ali brez), veseli smo, kadar sploh je. Vprašajmo ženo ali mamo, pa bomo videli.

S solato je podobno. Je sezonski artikel. Spomladi, ko je predraga, jo jemo bolj poredko ter jo skušamo nadomeščati s sadjem. Takrat pa, ko je dovolj, je jemo najmanj trikrat tedensko.

Jasna stališča za delo

Na kongresu smo ponovno potrdili odločilni pomen socialističnega samoupravljanja za premagovanje težav, razvoj socialistične zavesti, socialistične morale in odgovornosti.

Zavest o težavnem gospodarskem položaju in pripravljenosti dati vse od sebe za premagovanje težav ob nadaljnjem razvijanju in poglobljanju socialističnega samoupravljanja sta bili ves čas prisotni v razpravah 10. kongresa Zveze sindikatov Slovenije, ki je zasedal v petih komisijah. Delegati so terjali, da besede takoj začnemo spreminjati v dejanja, da začnemo boljše in kvalitetnejše delati, da izpolnujemo dogovorjeno.

V komisiji, ki je obravnavala naloge sindikata pri uresničevanju gospodarske stabilizacije, so med drugim poudarili, da je boj proti nedisciplini, lenobi in špekulacijam naš razredni boj. Prav tako je tudi boj za stabilizacijo gospodarstva razredni boj, saj bi nas nadaljevanje neugodnih gibanj, če jih ne bi zaustavili, pripeljalo v stanje vsesplošnega državnega admini-

striranja, ki ni skladno s socialističnim samoupravljanjem.

V komisiji Zveze sindikatov Slovenije za odločilno vlogo delavcev v političnem sistemu socialističnega samoupravljanja so med drugim opozorili, da delavci v celoti še ne gospodarijo z novoustvarjeno vrednostjo, kar dokazujejo tudi sedanje gospodarske težave. Odločilna vloga delavcev, ustvarjalcev nove vrednosti in upravljalcev vseh družbenih zadev, terja nenehen in trajen boj z vsemi ostanki starega, kar odtuja odločanje o pogojih in rezultatih živega in minulega dela, terja zavzemanje za bolj odločen prodor v vsebine samoupravnih procesov. Temu bomo lažje kos le kot bolj osveščeni, organizirani in združeni delavci.

K tem nalogam naj bi vse bolj usmerjal sindikat. To je med

Očitno je, da si tov. Božič še nikoli v življenju ni skuhal čaja. Ko si ga bo, bo videl, da na vrhu plava „nekakšna „mast“, ki pa ni mast, temveč je to tein. O „premastnem čaju“ naj se torej v bodoče predhodno posvetuje s svojo ženo, preden se spravi pisat o čajni problematiki.

Problem malice v nadurnem delu. Kdor, recimo, dela v prvi izmeni (od 6. do 14. ure), pa nato delo podaljša še za eno izmeno, dobi (toplo) malico ob 17. uri. Enako, če dela popoldne, pa delo podaljša v nočno izmeno (malica ob 2. uri). Poseben problem pa so malice ob sobotah in nedeljah (še posebej v nočni izmeni). Ob koncu tedna menza dobi poseben seznam delavcev, ki bodo takrat delali. Dogovor je, da se tudi tem delavcem nudi topel obrok. Dogaja pa se (in to redno), da od 30 ali 40 prijavljenih delavcev, če je konec tedna lepo vreme, na delo pride le nekaj delavcev, torej gre skušana malica običajno v pomije. Obratno, če je vreme deževno, se namesto 30 ali 40 delavcev pojavi 100 takih, ki doma nimajo kaj početi. Ker je pač kuhanega obroka le za 40 ljudi, ostali dobijo kar dobijo – suho malico seveda. O tem naslednje: če je ob koncu tedna prijavljenih za delo manj kot 25 delavcev, bo malica suha, ker kalkulacija ne prenese stroškov nadurnega dela kuharice. Če bo prijavljenih delavcev več, bo obrok kuha. Riziko suhih malic pri prihodu več delavcev, kot je pisмено prijavljenih, gre seveda na rovaš tistega, ki delo organizira, ne pa na račun menze.

Problem plesnivega ali moljavega fižola, črvicega ješprenja in podobno. Zgodi se, da je fižol plesniv, ker je bil pri grosistu uskladiščen na vlažnem mestu. Od tedaj, ko smo takega jedli, imajo kuharice in skladiščnik nalogo bolj paziti, kakšnega dajejo v lonec. Letos, na primer, je večina dolenjskega fižola moljava (črvida). Črvičnost je izredno težko opaziti, razen če vsak fižolček pregleda-

drugim poudaril predsednik te komisije Miro Gošnik.

V komisiji, ki je obravnavala naloge pri uveljavljanju politike združevanja dela in sredstev na socialistično samoupravnih družbenoekonomskih temeljih, so se zavzeli za uveljavitev skupnih interesov delavskega razreda in preseganje parcialnih interesov. Zlasti pomembno je, so opozorili, dohodkovno povezovanje v okviru reprodukcijskih celot. Delegat Vrhovnega sodišča Slovenije Janez Šinkovec je opozoril, da smo pri nas – v nasprotju z vsemi ekonomijami, kjer prihaja do velikih integracijskih gibanj, ki naj preprečijo stihijno delovanje trga in dosežejo ustrezno koncentracijo sredstev in znanja – priča skrajnemu individualizmu tozdog, skupniskolastninski miselnosti in zapiranj v občinske in republiške meje.

V komisiji za naloge na področju pridobivanja in razporejanja dohodka in čistega dohodka ter delitev sredstev za osebne dohodke so poudarili, da se mora sindikat upreti vsem pojavom kršenja dogovorov in sporazumov. Pridobivanje in razporejanje dohodka in delitev sredstev za osebne dohodke po delu in rezultatih dela je tisto področje, ki najbolj zadeva neposredno odgovornost sindikatov. Zveza sindikatov sicer ni edini dejavnik, prav gotovo pa

najodgovornejši in najpomembnejši pri urejanju teh vprašanj. Kljub družbenemu dogovoru in kljub naporom, ki jih je sindikat vlagal v urejanje tega področja, pa po besedah Mirana Potrča v marsikateri organizaciji združenega dela sistem delitve ni oblikovan na način, kakor bi moral biti, zato so delavci do tega bolj kritični, relativno manj zadovoljni in več je konkretnih problemov kot pa v okoljih, kjer bi lahko rekli, da so sistem delitve po delu v zadovoljivi meri uredili. Izgubiti pa mora lažna solidarnost pri pokrivanju izgub tozdog in delovnih organizacij zaradi slabega gospodarjenja. Povsod, od tozdog do zveze, moramo ustvariti take odnose, da bomo izboljšali stanje v gospodarstvu, da ne bo še težje in slabše. Za vsako ceno moramo izboljšati odnos do dela. Za slabo delo naj bo slabo plačilo, uveljaviti moramo politično javno kritiko, za družbeno škodo pa materialno odgovornost. Bolj odgovoren položaj posameznika zahteva njegovo večjo odgovornost.

V tem težkem gospodarskem položaju moramo pri napakah in zmotah ugotoviti vzroke in krivce poimensko, kajti niso sprejemljiva zgolj opravičila, ki smo se jih že navadili, kot so objektivne okoliščine, splošne gospodarske razmere. Posebno previdni in ostrbi bomo morali

biti pri tistih, ki za takšno stanje krivijo samoupravljanje in delegatski sistem.

V peti komisiji, ki je obravnavala politično, organizacijsko in kadrovske krepitev ter statut zveze sindikatov Slovenije, pa so posebno pozornost namenili družbenopolitičnemu usposabljanju kot pogoju za nadaljnje uspešno delo sindikata.

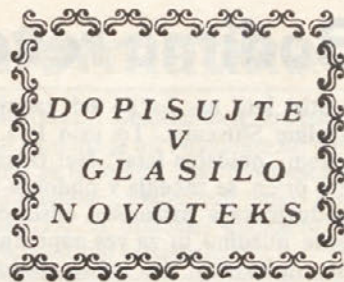
Na koncu naj zapišem, da je 10. kongres Zveze sindikatov Slovenije začrtal jasna, trdna in konkretna stališča za delo in akcije slehernega člana sindikata, za dograjevanje ekonomskih in samoupravnih odnosov v vseh delovnih okoljih tako, da bo delavec še v večji meri postal subjekt odločanja o rezultatih dela in gospodarjenja, za katerega pa mora prevzeti tudi konkretne odgovornosti.

„Mislim, da je vse to porok, da bomo dovolj močni, odločni in pripravljeni soočiti se s težavami in problemi na osnovi tega kongresa že jutri, ko se bomo vrnili v svoje delovno okolje.“

Mislim, da je to porok, da bomo sposobni vnesti v trenutno vzdušje med ljudmi tisto, kar je kongres jasno izrazil: zavedamo se položaja, toda vemo tudi, kje je izhod.“

(Iz zaključnega govora predsednika republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Marjana Orožna).

M. T.

10. KONGRES

ZVEZE SINDIKATOV SLOVENIJE

mo pod povečevalnim steklom, še posebej če gre za lisasto vrsto fižola. Podobno je z ješprenjem; črva navadno najdemo zgolj po naključju. Dejstvo je, da grosisti včasih te artikle dobijo iz državnih rezerv, nato jih prodajajo naprej. V državnih rezervah pa so, kot rečeno, artikli včasih neprimerno uskladiščeni, preležani, predolgo zadrževani in podobno. Vse to seveda ne opravičuje delavk menze, da ne bi – kolikor se le da – natančno pogledale, kaj dajejo v lonec. No, kak črviček se bo kljub natančnemu pregledu še vedno znašel v hrani. Ob takem primeru se zgledujmo po Švejku, ki je rekel: „Predvsem pa brez vsake panike, gospoda moja!“

Mlečni izdelki. Dobimo mleko, dobimo jogurt. Včasih ne enega ne drugega ni. Ker pač obojega kdaj pa kdaj zmanjka tudi v trgovinah. Alpskega mleka, denimo, poleti dostikrat ni bilo, ker so ga prednostno pošiljali turistom na Jadranu. Navadno mleko pa je skisalo že na tovornjaku od Ljubljane do Novega mesta (poletje je bilo, če se spomnite, izredno toplo). Navadnega mleka tisti, ki so do mleka upravičeni, ne marajo, ker alpskega nosijo domov, navadno mleko pa že pred tem skisa. (To sklepamo po tem, ker v krogu tovarne ni nikjer videti odvrženega tetrapaka od mleka). Težave so bile tudi z dobavitelji. Zanje ne predstavljamo velikega odjemalca, torej nam mleko rezervirajo ali pa ne. Nekaj časa so dobavitelji zahtevali celo 20-odstotno devizno participacijo, saj je, kot vemo, tetrapak narejen iz nafte, slednja pa je uvozni artikel, ki ga je treba plačati z zelenimi dolarji. Skratka, težave so poleti bile in bodo verjetno tudi drugo leto.

Kar zadeva bone moram reči, da se z njimi na veliko goljufa (goljufamo pa v bistvu sami sebe). Pridejo, denimo, trije delavci na šalter tedaj, ko je za malico pečenka, in izjavijo, da so kartone pozabili doma v nedeljskem suknjiču. Kuharica, ki jih pozna, jim

malico vseeno da. Kmalu za temi se pojavi nekdo s štirimi kartoni in dvigne štiri pečenke ter en pribor. Čez eno minuto vidiš te štiri tiče v skrajnem kotu menze, kako mlatijo dvojne obroke. Podobno nekateri manipulirajo s kartoni za suho malico: delavci, ki gredo na bolniško, kartone odstopijo svojim kolegom, ti pojedjo topel obrok, za poobede pa vzamejo še suho malico. Jasno je, da pri 1500 delavcih vsakogar ni mogoče poznati in kontrolirati. Toplih obrokov menza izda dnevno okrog 1430, suhih pa okrog 100. Kvaliteta suhega obroka je slaba, o tem ni dvoma, iz enostavnega razloga, ker je suhih malic treba pripraviti preveč. Preučili bomo predlog menze, da načelno vsakemu delavcu pripada zgolj topel obrok, suha malica pa le tistim posameznikom, ki so v času malice dostikrat službeno odsotni iz tovarne in za katere določenega časa za malico iz teh ali onih razlogov ni mogoče opredeliti.

In sedaj tisto, kar tov. Božiča in njemu podobne najbolj žuli: denarci, lepi denarci, ki gredo za zanič malice in lj menzi kujejo silne dobičke.

Regres za topli obrok letos znaša 650,00 din na delavca in lahko mirno trdimo, da je najnižji v Novem mestu. V preteklem letu je znašal 550,00 din, kar pomeni, da je bil povečan za 18% (navedeno navajam zato, da bomo ob primerjavi videli, za koliko so se medtem povečale cene prehrabnih artiklov). Iz regresa se krijejo tudi osebni dohodki zaposlenih v menzi ter vsa ostala režija (elektrika, ogrevanje, plin, voda, transport, tekoče vzdrževanje, drobni material – pribor, amortizacija itd.). Vprašanje je seveda, če je to prav in če ne bi moral iti ves znesek regresa v lonec. Kakorkoli že, tudi če bi navedene stroške iz regresa izločili, bi jih na koncu koncev morali pokrivati sami tozdog, iz dohodka pač.

Bodimo revolucionarna mladinska organizacija!

Štiri leta nas ločijo od zadnjega kongresa Zveze socialistične mladine Slovenije. To niso leta, ki jih zgodovinarji knjizijo pod geslom „običajna leta“. Ne! Družbena in gospodarska kriza, kateri smo priča, se začena v obdobju po Novi Gorici. V tem času sta iz zgodovinskega prizorišča odšla dva za Jugoslavijo, posebej pa za njeno mladino in za ves napredni svet nenadomestljiva človeka – Tito in Kardelj. Vse točke zgodovinskega preboja, skozi katero je šlo mlado, toda odločno delavsko gibanje stare Jugoslavije, bratstvo in enotnost ljudskih množic v narodnoosvobodilnem boju in socialističnem samoupravljanju kot nasprotju mračnemu stalinizmu, in končno napredno človeštvo, zbrano v gibanju neuvršenih, je povezano z njuno revolucionarnostjo, z njuno vero v zgodovinske cilje delavskih in vseh izkoriščenih množic. V sedanjih družbenih razmerah, ko se zastrujejo protislovja in dobivajo vse bolj razpoznavno ostrino, gradimo naše revolucionarno odločnost za preseganje slabosti na idejah Tita in Kardelja, revolucionarjev delavskega razreda in vseh naprednih gibanj.

XI. kongres ZSMS je potekal 23. in 24. oktobra 1982 v Novem mestu.

Današnji ekonomski in politični trenutek verjetno še najbolj zadeva nas mlade, saj se pred nami nizajo zelo stvarna vprašanja od izobraževanja in zaposlovanja do bodočnosti sploh. Ta je namreč lahko le nekaj stvarnega, nikakor pa ne posledica prepričevanja.

Oglejmo si cilje, ki si jih mladi po kongresu s polno odgovornostjo zastavljamo.

* O naših usmeritvah in ciljih govorimo z jasno zavestjo o vseh ovirah, ki so pred nami.

Ne delamo si iluzij o tem, da jih bo mogoče doseči brez boja, kajti razvoja socialističnih samoupravnih odnosov ne onemogočajo samo bolj ali manj slabo razvite proizvodilne sile, ampak tudi njegova zgodovinska nasprotnika – birokracija in tehnokracija, ki hlepita po oblasti v tovarni, šoli, krajevni skupnosti in poskušata gospodariti s

ključnimi družbenoekonomskimi vzvodi v državi.

* V družbenoekonomski krizi se mladi vse težje zaposlujejo. ZSMS zato napoveduje boj brezposelnosti... Kako naj se lotimo tega boja? Osnovne organizacije ZSMS v organizacijah združenega dela morajo vplivati in odločiti o temeljnih plana organizacij združenega dela in s tem plana zaposlovanja, vplivati morajo na vsakoletne plane štendij, na kadrovska vprašanja. Občinske konference ZSMS morajo sodelovati in si zagotoviti vpliv v občinskih skupnostih za zaposlovanje.

* Priti do stanovanja je danes prava umetnost. Če si mlad, imaš za to še manj možnosti. Kaj mora ZSMS storiti, da bodo mladi ljudje večje možnosti? V ozdih se mora boriti za ustrežnejše pogoje za mlade posojiljemlance, za prednostno obravnavo mladih družin; za to, da bodo mladi ljudje plačevali lastno udeležbo pri vselitvi, ne pa pred njo; za to, da se odpravi delovna doba v ozdu kot prevladujoče merilo za pridobitev sta-

novanja; za to, da sklenitev zakonske zveze ne bo odločujoč pogoj za pridobitev stanovanja.

* Nujno je treba izboljšati in revolucionirati pouk. To lahko dosežemo z uvajanjem novih metod dela, z individualizacijo pouka, s seminarskim delom, z zmanjšanjem števila učencev v razredih ter z drugimi ukrepi, ki naj odpravijo klasični redovalni in izpitni sistem kot družbeni selekcijski mehanizem z dvigovanjem splošne izobrazbene ravni, z uveljavljanjem drugačnih odnosov med učenci in učitelji, študenti in profesorji, ki bodo resnično temeljili na konkretnem delu in medsebojni odvisnosti, temelječi tudi na objektivnem medsebojnem ocenjevanju, ne pa na lažnem povprečju znanja.

* Odločno vztrajamo na stališču, da učenci in študenti samostojno, brez udeležbe staršev v njihovi delegaciji, odločajo v svetih izobraževalnih organizacij.

* ZSMS bo organizirala mlade kmetovalce v aktivih

11. KONGRES ZSMS NOVO MESTO OKTOBER 1982

Iz preglednice, ki jo objavljamo, je razvidno, za koliko so se od decembra lani do novembra letos podražili nekateri tipični prehrambeni artikli.

1. PREGLEDNICA

Vrsta surovine	Enota	Nab. cena za enoto 31. 12. 81	Nab. cena za enoto 1. 11. 1982	Indeks podražitve XI-82/ XII-81
– svinjsko meso	1 kg	120,00	270,00	125,0 %
– goveje meso	1 kg	100,00	280,00	180,0 %
– prekajeni šinek	1 kg	150,00	310,00	106,5 %
– prek. svinj. rebra	1 kg	80,00	186,00	132,5 %
– piščanci	1 kg	80,00	124,20	55,2 %
– kranjske klobase	1 kg	86,00	174,00	102,3 %
– jajca	kos	4,00	8,20	105,0 %
– kruh beli	1 kg	8,00	29,60	270,0 %
– kruh črni	1 kg	6,70	16,00	138,8 %
– testenine	1 kg	17,00	49,00	188,2 %
– fižol, suhi	1 kg	40,00	150,00	275,0 %
– mleko, aspško	1 liter	11,20	29,40	162,5 %
– jogurt	2 dcl	3,00	8,00	166,6 %
– olje	1 kg	28,00	67,40	140,7 %
– mast	1 kg	18,00	85,00	372,2 %
– sir	1 kg	110,00	280,00	154,5 %
– salame (razne) povpr.	1 kg	90,00	130,00	44,5 %
Povprečje				160 %

Surovine so se torej podražile v povprečju za 160 % v primerjavi z regresom, ki je bil povečan za 18 %. Medtem ko so se za 34 % dvignili tudi osebni dohodki delavcev v DSSS, kamor spada menza. O dvigu cen energije raje ne bi govoril. Pri ceni mesa ne bo odveč pripomniti, da moramo dobaviteljem pokrivati vso izgubo, ki jo imajo s prirejo (proizvodnjo mesa), saj nam mesa sicer enostavno ne bi več dobavljali. Meso je na dolenskem območju sila težko dobiti, saj je znano, da kupci iz Hrvaške zanj ponujajo za 40,00 din več pri kilogramu in s tem ustvarjajo takorekoč neke vrste neloyalno konkurenco. Odkupna cena mesa je v Sloveniji predpisana in je za navedeni znesek nižja kot na Hrvaškem. Če torej hočejo dobavitelji priti do mesa, ga morajo plačati po isti ceni kot Hrvatje, razliko v ceni pa prevajajo na nas.

V spodnji preglednici objavljamo kalkulacijo nekaterih tipičnih obrokov po cenah na dan 1. 11. 1982.

2. PREGLEDNICA

1. MAKARONOVO MESO, SOLATA	meso	8 dkg	21,60 din
	testenine	10 dkg	4,90 din
	solata	10 dkg	4,00 din
	mašč.+zač.		1,00 din
	kruh	20 dkg	5,90 din
			37,40 din
	režija + OD		12,00 din
			49,40 din
2. JEŠPRENJ	prek. meso	10 dkg	25,00 din
	ješprenj		4,70 din
	mašč.+zač.		2,00 din

Interbiro - informatika

Štirinajsti mednarodni sejem informacij, komunikacij, sredstev za obdelavo podatkov in pisarniške opreme je bil v Zagrebu od 11. 10 do 15. 10. 1982. Na tem sejmu je sodeloval tudi Novoteks v okviru ISKRE - DELTE iz Ljubljane. Sodelovali smo kot uporabniki opreme ISKRA - DELTA in prikazali aplikacije s področja proizvodne informatike za tekstilno industrijo.

mladih združnikov, širila bo prostor za reševanje problemov mladih kmetovalcev znotraj organizacije same in upoštevala njihove posebne interese v delovanju socialistične zveze na čimbolj množični osnovi.

* Dosledno je treba uveljaviti dohodkovne odnose in svobodno menjavo dela kot zgodovinske interese vseh delovnih ljudi. Specifične interese mladih je treba obravnavati na zborih združenega dela, zborih krajevnih skupnosti, zborih občin in v skupščinah interesnih skupnosti.

* Perspektiva naše organizacije je v njeni samostojnosti, množičnosti in v tem, da postane fronta vseh delov mlade generacije.

* Osnovne organizacije in celotna Zveza socialistične mladine Slovenije morajo postati po-

vsem samostojne in se osvoboditi različnih „skrbnikov“. S takšnim delom bomo najuspešnejše razbili sektaštvo in oportunistem v naši organizaciji.

* Da bodo mladi lahko spreminjali družbene razmere in odnose ter uveljavljali revolucionarne usmeritve, t.j. razvoj socialističnih samoupravnih odnosov v naši družbi, morajo nenehno izpopolnjevati svoje teoretsko, politično in marksistično znanje.

Bodimo v tem boju odločni in hkrati sposobni razumeti tudi napake! Bodimo predržni in hkrati preudarni! Bodimo neizprosni in hkrati demokratični! Bodimo kritični in hkrati dopuščajmo kritiko našega dela! Bodimo v tem boju revolucionarna mladinska organizacija!

DARJA CESAR

V dvorani avstrijskega paviljona Zagrebskega velesejma je ISKRA - DELTA prikazovala svoj proizvodni program. Bili so prikazani različni računalniki, tako po kapaciteti kot za različne namene. Osrednji del razstavnega prostora pa je bil namenjen uporabniškim aplikacijam za proizvodnjo, trgovino, bančništvo, procesno tehniko itd.

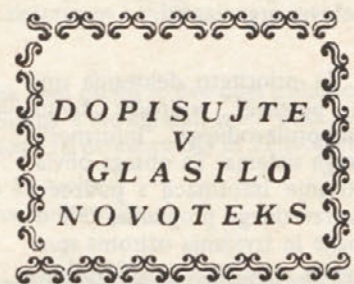
Proizvodna informatika za tekstilno industrijo, katero je predstavljal Novoteks, je med tekstilci vzbudila precejšnjo pozornost, kajti na tem področju je zelo malo ali skoraj nič narejenega. Ni naključje, da se za to problematiko zadnje čase vsi tako zanimajo, ker le na ta način dobiva informatika novo dimenzijo in se vključuje v vse faze poslovnega procesa delovne organizacije in širšega okolja. Kot smo ugotovili na tem sejmu, se večina tekstilcev zavzema za poenotenje določenih postopkov dela, posebno na področju šifriranja in klasifikacije. To pa omogoča večja povezavo med delovnimi organizacijami, kar vodi v večji družbeni produktivnosti.

Tudi prizadevanja Novoteksa gredo v to smer in se povezuje z vsemi tistimi tekstilci, ki so

pripravljeni kaj več narediti na področju proizvodne informatike. Tako se vključujemo v izdelavo projekta proizvodne informatike preko Instituta za tekstilno in konfekcijsko tehnologijo pri VTS v Mariboru in se dogovarjamo z ISKRO - DELTO o skupnem tehničnem sodelovanju pri izgradnji celotnega informacijskega sistema za DO. Takšen način dela nam omogoča kvalitetnejše delo, hitrejšo vključevanje aplikacij v življenje in manjše stroške pri razvijanju aplikacij.

Omenim naj, da je bilo zanimanje za proizvodno - tehnično informatiko na tem sejmu večje kot za razno komercialno informatiko. To pa je dokaz, da se miselnost v naši družbi spreminja in da je lastno znanje in delo porok za boljši jutri.

DARKO UREK

	kruh		5,90 din		kruh		5,90 din
			37,60 din				49,40 din
	režija + OD		12,00 din		režija + OD		12,00 din
			49,60 din				61,40 din
3. DUNAJSKI ZREZKI, SOLATA, KROMPIR	svinj. meso	15 dkg	40,50 din	7. OCVRT PISČANEC, SOLATA	piščanec	20 dkg	24,80 din
	solata	10 dkg	4,00 din		solata		4,00 din
	krompir	20 dkg	2,00 din		zač.+jajca		3,00 din
	kruh		5,90 din		+moka		5,90 din
	mašč.+zač.+jajca		3,00 din		kruh		37,70 din
			55,40 din		režija + OD		12,00 din
	režija + OD		12,00 din				49,70 din
			67,40 din	8. GOVEJI GOLAŽ. POLENTA	goveje meso	10 dkg	28,00 din
4. VAMPI S KROMPIRJEM	vampi	15 dkg	24,00 din		polenta		3,00 din
	krompir	20 dkg	2,00 din		mašč.+zač.		2,00 din
	mašč.+zač.		1,00 din		kruh		5,90 din
	kruh		5,90 din		režija + OD		38,90 din
			32,90 din				12,00 din
	režija + OD		12,00 din				50,90 din
			44,90 din	9. SVINJSKA OBARA, DOMAČA ZAKUHA	svinjsko meso	10 dkg	27,00 din
5. GOVEJI ZREZKI V ZEL. OMAKI	goveje meso	10 dkg	28,00 din		zakuha		2,00 din
	zelenjava		3,00 din		mašč.+zač.		1,00 din
	kruh		5,90 din		kruh		5,90 din
	mašč.+zač.		1,50 din		Režija + OD		35,90 din
			38,40 din				12,00 din
	režija + OD		12,00 din				47,90 din
			50,40 din	10. ZELENJAVNA ENOLONČ-NICA	goveje meso	5 dkg	14,00 din
6. SVINJSKI KOTLETI, SLAN KROMPIR	svinjsko meso	15 dkg	40,50 din		zelenjava		3,00 din
	krompir	20 dkg	2,00 din		mašč.+zač.		1,00 din
	mašč.+zač.		1,00 din		kruh		5,90 din

Dobili smo računalnik

Ob praznovanju 35-letnice delovne organizacije Novoteks, smo dobili računalnik. S to novo pridobitvijo Novoteks stopa v tisti krog delovnih organizacij, ki z najnovejšimi metodami podpira svoje poslovne odločitve na področju izvajalnih, vodstvenih in upravljalnih funkcijah.

Da si bomo lažje predstavljali pomen računalnika za Novoteks, bom poskušal opredeliti, na katerem področju ga bomo uporabljali.

V grobem bi poslovni sistem z vidika informacijskega sistema razdelil po temeljnih funkcijah.

Tako razlikujemo: tehnični informacijski sistem, proizvodni informacijski sistem, nabavni informacijski sistem, prodajni informacijski sistem, finančni informacijski sistem in kadrovski informacijski sistem. Ti morajo biti med seboj povezani v enotni informacijski sistem, kar imenujemo integrirani informacijski sistem. Kot nam kaže groba delitev poslovnega sistema po temeljnih funkcijah, se razčlenjuje poslovni sistem z vidika informacijskega sistema in lahko rečemo, da bomo s pomočjo računalnika obvladovali vsa pomembna področja v delovni organizaciji.

Za prioriteto delovanja smo si postavili področje tehnično-proizvodnega informacijskega sistema. Ta obsega obvladovanje informacij s področja proizvodnega programa, tehnologije in izvajanja oziroma spremljave realizacije proizvodnje.

Obvladovanje informacij s področja proizvodnega programa pomeni imeti informacije o kolekciji, artiklu in njegovi strukturi z normativi, kar je osnova za vse mogoče izračune in prenos teh informacij do posameznih služb, ki jih potrebujejo za izvajanje svojega dela. Pomembno je vedeti, da se te informacije dobijo takoj, to se pravi takrat, ko jih rabimo, brez truda in neodvisno od človeka, ki nam jih posreduje. To nam omogoča večjo kreativnost na delovnem mestu, ki ga opravljamo, obenem pa je tudi izziv za iskanje boljših, enostavnejših

postopkov dela, kar pripomore k večji produktivnosti dela.

Tehnološki informacijski sistem nam omogoča obvladovanje postopkov dela proizvodnega programa in njihovo časovno izvajanje. Oba skupaj tvorita osnovo za planiranje proizvodnega procesa, tako količinskega kot stroškovno-vrednostnega in terminskega. Izvajalni informacijski sistem pa nam omogoča pregled realizacije plana s povratnimi informacijami, kar nam omogoča krmiljenje proizvodnje na dane pogoje dela.

Poslovni informacijski podskem, kot so: materialno poslovanje, nabavni, prodajni, glavna knjiga s saldakonti itd., so že dobro znani in razviti v najrazličnejših institucijah in računskih centrih v raznih delovnih organizacijah, zato se te problematike nismo lotili. Brez poslovnih

informacij bi bil informacijski sistem delovne organizacije nepopoln, zato ga bomo postopno vključevali glede na prioriteto problematike.

Zavedati se moramo, da še tako dobro zasnovani informacijski sistem in program dela, ki se ne izvede do konca, nima nobene vrednosti. S tem hočem poudariti, da se brez uporabnikove pomoči ne da izvesti.

Tam, kjer je uporabnik zainteresiran, da bi na svojem področju dosegel boljše rezultate, mu je to omogočeno, če uporablja računalnik. Zakaj? Zato, ker se ob takem načinu dela posveti kreativnemu delu, rutinska opravila pa po določeni proceduri prevzame računalnik. Kot dodatek ima še možnost dobiti vse tiste podatke in informacije, ki jih rabi za svoje delo, ne da zapusti delovno mesto, pa čeprav so te informacije ali podatki izven njegovega delokroga.

Kot že rečeno, brez uporabnikovega angažiranja ne bomo naloge do konca rešili, zato je od vseh zaposlenih v Novoteksu odvisno, v koliki meri bomo naš računalnik izkoriščali pri svojem delu. Bolj ko ga bomo izkoriščali, večje koristi bomo imeli in produktivnost na delovnem mestu bo večja.

Računalnik si moramo predstavljati kot orodje za realizacijo nalog, da bi dosegli cilj, ki ga načrtujemo. Le na ta način bomo upravičili sredstva, katera smo vložili v računalnik in ostalo opremo.

DARKO UREK

	režija + OD		23,90 din		
			12,00 din		
			35,90 din		
11. SUHA MALICA	salama	7 dkg	9,10 din		
	kruh		5,90 din		
	jogurt		8,00 din		
			23,00 din		
	režija + OD		12,00 din		
			35,00 din		
	Povprečna vrednost obroka		49,30 din		

Iz podatkov v preglednici je mogoče izračunati, da je povprečna cena tipičnega obroka 49,30 din po osebi. Kdor meni, da je to veliko, naj obišče katerikoli obrat družbene prehrane, pa se bo lahko prepričal o nasprotnem. Da pa bi bili računi še bolj čisti, objavljamo pregled, s koliko denarja je razpolagala menza po obroku na delavca dne 30. 9. 1982.

3. PREGLEDNICA

1.	Število obrokov dnevno (1430 toplih, 100 suhih)	1530
2.	Število delovnih dni v obdobju jan. - sept. 82	201
3.	dejanski stroški menze v obdobju jan. - sept. 82	cca.
	od tega:	
a)	material	5.937.983,95 din
b)	OD + obveznosti	2.466.877,45 din
c)	ostali stroški	806.435,40 din
		64,5 %
		27,0 %
		8,5 %

4.	Skupaj število obrokov v obdobju jan. - sept. 82 (tč. 1. X tč. 2.)	9.211.296,80 din	100 %
5.	izračun vrednosti obroka (tč. 3. : tč. 4.)		307.530
	od tega		29,95 din
	a) material	19,30 din (64,5 %)	
	b) OD + obveznosti	8,10 din (27,0 %)	
	c) ostali stroški	2,55 din (8,5 %)	

Kaj iz navedenega izhaja? Izhaja, da so delavci menze pravi čarovniki, saj so v prvih devetih mesecih letos uspeli spraviti skupaj obrok za 29,95 din, medtem ko je njegova povprečna vrednost na dan 1. 11. 1982 (gl. kalkulacijo iz preglednice 2) 49,30 din ali za okoli 65 % več.

Nadalje iz navedenega izhaja, da menza z denarjem, ki ga dobi iz regresa, nikakor ne more več uspešno poslovati. V času, ko to pišem, obstaja predlog kolegija, da se regres za topli obrok poveča na 850,00 din. Vprašanje je, če bo to dovolj in če ne bomo morali s 1. 1. 1983 regres ponovno povečati, še posebej glede na nove razmere v zvezi s spremenjenim delovnim časom, ko bo treba namesto malic kuhati že kar prava kosila. V zvezi s tem bomo morali dati na dnevni red predlog, naj vsak delavec k znesku, ki mu pripada iz naslova regresa, iz svojega žepa priloži še določen znesek.

Vem, da mi bo marsikdo očital, ko v tem prispevku omenjam 1530 obrokov dnevno, da nisem upošteval dejstva, da je dejansko porabljenih obrokov manj zaradi bolniške, dopustov ipd. Res je, da je slednjih manj, takole okrog 1360 v povprečju dnevno. Res pa je

Kje in kako smo v sezoni 1982 letovali

Glavna turistična sezona je že minila, zato lahko ugotovimo, kako smo letos letovali.

Število prijav za letovanje se iz leta v leto povečuje, zato si prizadevamo, da bi kapacitete povečali, vendar v situaciji, kakršna je že nekaj časa, ni možno kupiti ali zgraditi nov počitniški dom, zato si pomagamo s prikolicami. Tako smo tudi letos kupili dve novi prikolici.

Eno prikolico pa smo si sposodili, da bi zapolnili veliko povpraševanje za letovanje. Ker je zelo velik naval samo v glavni sezoni, to je meseca julija in pa tja do 20. avgusta, ostanejo kapacitete v juniju, v drugi po-

lovici avgusta in pa tudi septembra neizkoriščene.

Tako smo imeli v letošnjem letu na razpolago 9 prikolic in eno izposojeno (to je skupaj 40 ležišč), počitniški dom v Selcah s 36 ležišči, počitniške hišice v Sabunikah pri Zadru s 32 ležišči in dve garsonjeri v Piranu z 8 ležišči. Za vse, ki so se raje odločili za planine, pa je skozi vse leto na voljo kočja na Veliki planini z 10 ležišči (v dveh sobah po dve ležišči in skupna ležišča na podstrešju). Na voljo imamo tudi Planinski dom Vinka Padersiča pri Gospičnici na Gorjancih, ki smo ga dali v najem. Tu so cene penzijske, brez popusta za naše delavce. Zato se naši delavci ne odločajo za letovanje v tem domu.

Zasedenost počitniških kapacitet v letu 1982 je bila naslednja:

PRIKOLICE

V 3 prikolicah na otoku Rabu, v avtokampu III Padova, je bilo 694 nočnin, letovalo je 76 oseb, od tega 25 delavcev DO in 51 svojcev:

iz tozda TKANINA 11 delavcev in 18 svojcev,
iz tozda KONFEKCIJA I 2 delavca in 5 svojcev,
iz tozda KONFEKCIJA II 3 delavci in 5 svojcev,
iz DSSS 9 delavcev in 23 svojcev.

V avtokampu Zelena Laguna v Poreču smo imeli dve prikolici in je bilo 432 nočnin, letovalo je 48 oseb, od tega je bilo 18 delavcev DO in 30 svojcev:

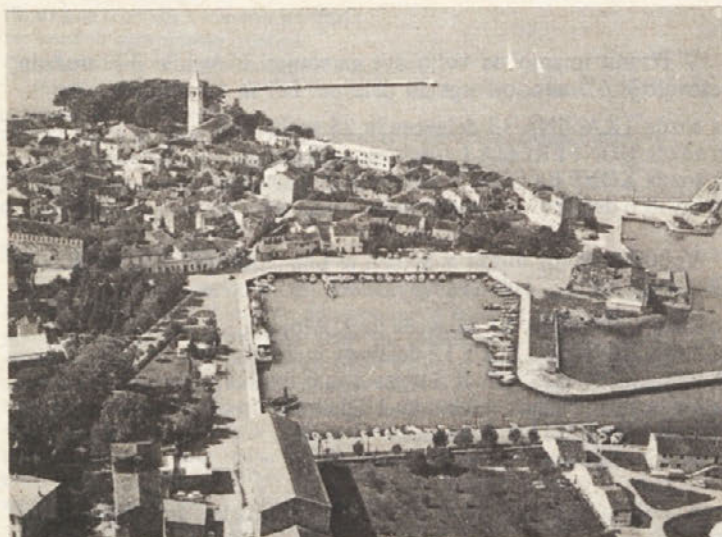
iz tozda TKANINA 10 delavcev in 19 svojcev,
iz tozda KONFEKCIJA I 1 delavec in 2 svojca,
iz tozda TRGOVINA 1 delavec,
iz DSSS 6 delavcev in 9 svojcev.

tudi to, da menza ne ve natančno za vsak dan, koliko delavcev bo prišlo na malico, torej mora kuhati nekaj več za rezervo (in kasneje, če drugače ne gre, višek odvreči v pomije). Prav tako je treba upoštevati, da delavci, ki delajo nadure, malicajo po dvakrat, kar se ne plača posebej, temveč gre iz regresa za en obrok. Ne nazadnje je treba iz regresa pokriti tudi prehrano delavcev, ki delajo ob sobotah in nedeljah, kar se prav tako ne plača posebej. Vse to pomeni, da rezervo, ki ostaja zaradi bolniških in dopustov, pojemo v naturah ali v 3., 5. in 4. izmeni. Da o dvojnih malicah (goljufijah s kartoni) ne govorim!

In sedaj, tov. Božič, mi prosim, povejte, kje vi vidite silne dobičke, ki naj bi jih ustvarjala menza? Oglejte si rezultate 9-mesečnega obračuna! Planirani dohodek za to obdobje je bil 9.055.800,00 din, medtem ko so izdatki znašali 10.792.915,10 din, oziroma, če odštejemo stroške vrta 1.581.618,30 din, so bili izdatki 9.211.296,80 din (gl. 3 preglednico). Kot uči teorija, je dobiček razlika med dohodkom in izdatki. No?

Upam, da sem s tem prispevkom vsaj delno razjasnil problematiko menze in odgovoril tistim, ki razmišljajo v Božičevem stilu. S tem pa tudi nalil čistega vina. Spijte ga, prosim, na zdravje Ozimka in njegovih sodelavcev!

Ime pisca je pri odgovornem uredniku

Zaradi zelo ugodnega podnebja na otoku Lošinj su tudi letos postavili v avtokamp Čikat dve prikolici; bilo je 486 nočnin, letovalo pa je 54 oseb, od tega 16 delavcev DO in 38 svojcev:

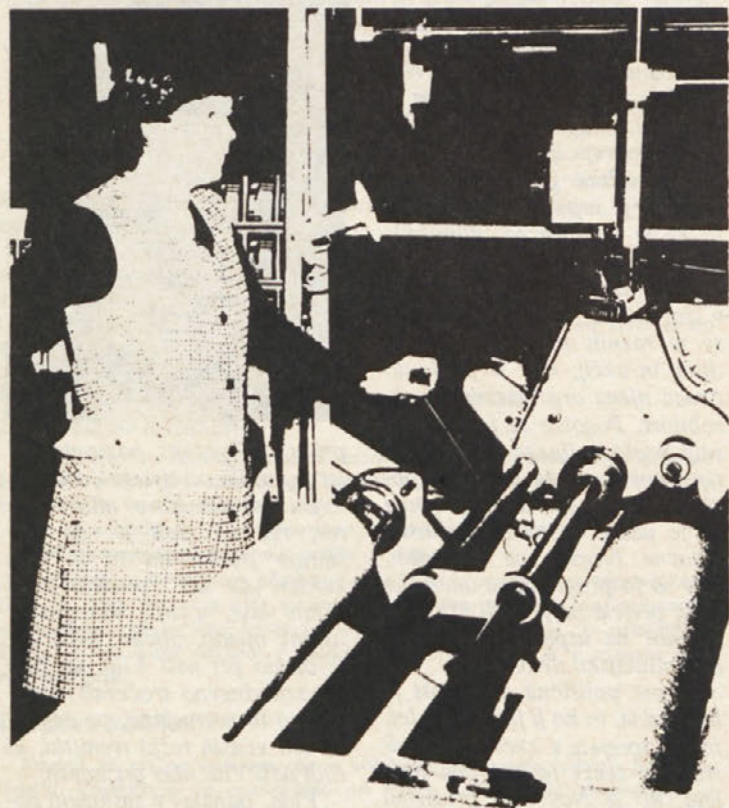
iz tozda TKANINA 5 delavcev in 14 svojcev,
iz tozda KONFEKCIJA I 1 delavec in 3 svojci
iz tozda KONFEKCIJA II 3 delavci in 5 svojcev,
iz DSSS 7 delavcev in 16 svojcev.

V avtokampu Njivice na otoku Krku smo postavili eno prikolico in je bilo 196 nočnin, letovalo je 28 oseb, od tega 12 delavcev DO in 16 svojcev:

iz tozda TKANINA 5 delavcev in 7 svojcev,
iz tozda KONFEKCIJA I 1 delavec in 3 svojci,
iz tozda KONFEKCIJA II 1 delavec in 3 svojci,
iz tozda PREDILNICA Metlika 2 delavca in 1 svojec,
iz DSSS 3 delavci in 2 svojca.

Že skoraj v drugi polovici julija smo dobili še dve novi prikolici, ki smo ju postavili v avtokamp Sirena v Novigradu. Imeli smo 224 nočnin, letovalo je 32 oseb, od tega 10 delavcev DO in 22 svojcev:

iz tozda TKANINA 7 delavcev in 15 svojcev,
iz tozda KONFEKCIJA I 2 delavca in 4 svojce,
iz DSSS 1 delavec in 3 svojci.

V Piranu imamo na voljo dve garsonjeri in je bilo 373 nočnin, letovalo je 67 oseb, od tega 24 delavcev DO in 43 svojcev:

iz tozda TKANINA 13 delavcev in 25 svojcev,
iz tozda KONFEKCIJA I 1 delavec in 3 svojci,
iz tozda KONFEKCIJA II 4 delavci in 6 svojcev,
iz DSSS 6 delavcev in 9 svojcev.

V počitniškem domu v Selcah je bilo 2006 nočnin, letovalo je 280 oseb, od tega 100 delavcev DO in 180 svojcev:

iz tozda TKANINA 55 delavcev in 91 svojcev,
iz tozda KONFEKCIJA I 12 delavcev in 25 svojcev,
iz tozda KONFEKCIJA II 3 delavci in 6 svojcev,
iz tozda PREDILNICA Metlika 18 delavcev in 39 svojcev,
iz tozda TRGOVINA 2 delavca in 3 svojci,
iz DSSS 10 delavcev in 16 svojcev.

V počitniških hišicah v Sabunikah pri Zadru smo imeli 2205 nočnin, letovalo je 256 oseb, od tega 81 delavcev DO in 175 svojcev:

iz tozda TKANINA 20 delavcev in 45 svojcev,
iz tozda KONFEKCIJA I 10 delavcev in 20 svojcev,
iz tozda KONFEKCIJA II 10 delavcev in 17 svojcev,
iz tozda KONFEKCIJA III 3 delavci in 3 svojci,
iz tozda TRGOVINA 4 delavci in 11 svojcev,
iz tozda PREDILNICA Metlika 15 delavcev in 34 svojcev,
iz DSSS 19 delavcev in 45 svojcev.

Tudi planinska koča na Veliki Planini je bila junija, julija in avgusta zasedena, bilo je 192 nočnin, letovalo je 31 oseb, od tega 10 delavcev DO in 21 svojcev:

iz tozda TKANINA 6 delavcev in 11 svojcev,
iz DSSS 4 delavci in 10 svojcev.

V vseh počitniških enotah je v letu 1982 letovalo:

iz tozda TKANINA 132 delavcev in 244 svojcev,
iz tozda KONFEKCIJA I 30 delavcev in 65 svojcev,
iz tozda KONFEKCIJA II 24 delavcev in 42 svojcev,
iz tozda KONFEKCIJA III 3 delavci in 3 svojci,
iz tozda PREDILNICA Metlika 35 delavcev in 74 svojcev,
iz tozda TRGOVINA 7 delavcev in 14 svojcev,
iz DSSS 61 delavcev in 133 svojcev.

DARJA NOVINEC

Upokojili so se

Vida Galič

S 15. novembrom se je starostno upokojila Vida Galič, delavka finančnega sektorja DO Novoteks.

Vida je bila rojena (kot prvi otrok številne družine) 11. junija 1929. Otroštvo je preživela v Hočevju nedaleč od izvira reke Urhe. Ko so starši opravljali vsakodnevna opravila na veliki kmetiji, je Vida varovala mlajše bratce in sestrice. V šolo je hodila na Krko, pozneje pa je opravljala knjigovodske tečaje in se usposabljala ob delu.

Predno se je zaposlila v Novoteksu, je bila zaposlena v podjetju Apnenica v Vidmu-Dobrepolje in opravljala računovodske posle. V Novoteksu se je zaposlila pred 23 leti in tu je končala oz. dopolnila polno delovno dobo.

Kot mladinka je bila aktivna v domačem kraju. Udeleževala se je raznih mladinskih prireditvev in akcij, kjer je prišla do izraza njena organizacijska sposobnost. Pogosto se je udeleževala prostovoljnega dela, ki je tista povojna leta bilo zelo pogosto. Kot napredna mladinka se je udeležila tudi mladinske delovne brigade na Gorjušah, kjer so jo proglasili za udarnika dela, prejela pa je tudi knjigo v spomin na uspešno mladinsko organizacijsko delo.

Njena politična aktivnost je bila vidna, in ko ji je bilo 19 let, je bila sprejeta v zvezo komunistov. Iz zveze je izstopila tista leta, ko je Novoteks preživljal svoje težke trenutke, ker se ni

strinjala z odnosom nekaterih sodelavcev do takratne vodstvene strukture. Vida pa je kljub temu ves čas svojega dela bila komunist in se je po svojem prepričanju tako tudi obnašala bodisi pri svojem delu ali v življenju nasploh.

Na koncu najinega razgovora je dejala: „35 let dela je zelo hitro minilo, kljub temu da je to na videz dolga doba. Ob delu čas tako hitro mine, da se človek nima časa niti postarati. Zdi se mi, kot da sem včeraj

prišla v Novoteks, pa pogled, 23 let je minilo od tistega časa.“

Da čas res hitro mineva, je res; res pa tudi je, da leta starajo obraz, da tu in tam kakšen siv las vpredejo med ostale lase, a srce mnogokrat ostane mlado. Mlado, tako kot je ostalo pri naši Vidi, saj smo jo vsakodnevno srečevali razpoloženo in nasmejano, pa čeprav so bili včasih težki trenutki, ki tudi naši Vidi niso prizanesli.

Vida, odhajaj v zasluženi pokoj, zapuščaj delovno mesto,

na katero si se privadila, zapuščaj delovno organizacijo, kjer si bila eno izmed mnogih kolesc, ki so pomagali, da se je ta veliki stroj vrtel, zapuščaj sodelavce, s katerimi si se razumela in so te cenili kot dobro delavko in tovarišico. Želimo ti, da bi še naprej kot mlada upokojenka bila tako vedrega duha, kot si bila doslej, in da bi jesen svojega življenja odpravila čim dalj v poznejši čas.

Ohranili te bomo v prijetnem spominu. Spomni se tudi ti nas, ki ostajamo še naprej v delovni organizaciji.

Pavla Avbar

Tudi naša Pavla se je upokojila. Hučo jo bomo pogrešali, saj je bila pri svojem delu vestna, izredno natančna in kljub njenemu šibkemu zdravju ji ni bilo nikoli težko nujne zadeve postoriti tudi izven delovnega časa.

Pavla se je rodila 5. decembra 1931 v številni družini v Strmcu pri Vojniku. Poročila se je z znanim, že pokojnim družbenopolitičnim delavcem Avgustom. V zakonu so se jima rodili štirje otroci, katere sta vzgajala v naprednem duhu.

V Novoteksu se je Pavla zaposlila 20. decembra 1956, sprva v pripravi tozda Tkanina, nato v skladišču hlač. Zadnje njeno delovno mesto pred upokojitvijo pa je bilo evidentiranje in sprejemanje naročil v prodajnem sektorju. Kakor je bila zagnana v Novoteksu, tako je tudi aktivno delovala v krajevni skupnosti in družbenopolitičnih organizacijah občine. Njena humanost in nenehna želja pomagati ljudem v nesreči je prišla najbolj do izraza pri

njenem angažiranem delu v organizaciji Rdečega križa in to na vseh področjih izredno razvejanih aktivnosti. Njeno delo so v krajevni skupnosti cenili v DPO tudi krajanji, ki so jo pred mnogimi leti izbrali za predsednico krajevne organizacije Rdečega križa Bršljin.

Za svoje delo je prejela več pohval, priznanj in odlikovanj. V vsakem primeru je ta priznanja Pavla zaslužila.

Velika škoda za vse nas (v tovarni in tudi v krajevni skupnosti in občini) je njeno šibko zdravje, zaradi katerega se je morala predčasno upokojiti. Ob odhodu v pokoj se Pavli zahvaljujemo za sodelovanje in družbeno koristno delo. V tovarni je ne bomo več srečevali kot aktivno delavko – srečevali pa jo bomo na terenu, kjer po našem prepričanju še ne bo izpregla in bo še naprej tako marljivo delala kot doslej.

Pavli v času, ko vstopa v zasluženi pokoj, želimo lepo, sončno jesen, dosti zdravja, s tem pa tudi uspešno in aktivno nadaljevanje dela v družbenopolitičnih organizacijah krajevne skupnosti, predvsem pa v organizaciji Rdečega križa.

(Nadaljevanje na 15. str.)

RAZVOJ PROIZVODNJE KONFEKCIJA

Delovna organizacija Novoteks je bila do leta 1970 izključno tovarna metražna proizvodnja. Pričetek konfekcijske proizvodnje iz doma stkanega blaga je bila 1. julija 1970. leta in sicer v sedanji II. in III. proizvodni liniji. Naš prvi program so bile fantovske klasične hlače. Sledile so moške in ženske hlače, a tudi ta proizvodni program je bil v strogo klasičnem stilu. S tem programom smo nadaljevali do leta 1976. Izdelke pa smo plasirali na domačem in na tujem trgu.

Med tem časom se je pokazala potreba po razširitvi proizvodnih kapacitet konfekcije. Bil pa je ta čas tudi izredno ugoden, saj je bilo na trgu izredno veliko povpraševanje za naše izdelke. Tudi za investicije je bil to pravi trenutek.

Na osnovi takih gibanj smo se odločili za izgradnjo novih dveh obratov in sicer na nerazvitih področjih, kar je naša družba izredno pozitivno ocenila. Tako se je začela izgradnja novega konfekcijskega obrata v Beli krajini na Vinici ter adaptacija obstoječe stavbe v Trebinju v daljnji Hercegovini.

Danes ocenjujemo, da je bil takratni dokaj smeli načrt razširitve konfekcije izredno pozitivna odločitev za celotni nadaljnji razvoj delovne organizacije.

Vsi trije obrati konfekcije so imeli tehnologijo prirejeno za proizvodnjo vseh vrst hlač iz klasičnih materialov iz Novoteksove proizvodnje metražnega blaga.

V času med 1974. in 1977. letom, ko je bila konfekcija v kritičnem položaju, so v konfekciji pričeli širiti proizvodni program. Z uvajanjem novih, predvsem športnih vzorcev tkanin, smo v konfekciji uvedli nove programe in sicer:

- jeans program (otroški, ženski, moški)
- dekliska in ženska krila
- zgornja oblačila za prosti čas (otroška, ženska in moška)
- vseh vrst športnih hlač, primerne za vsak letni čas
- baby program.

Tako širok proizvodni program nam je odprl pot na tržišče — nujno pa je zahteval ozko specializacijo, s tem pa tudi delitev programa po obratih. Danes imamo specializirano proizvodnjo po tozdih, kar se je dokazalo za učinkovito in uspešno z vidika količinske in kvalitetne proizvodnje. Tako imamo v TOZD Konfekcija I v Novem mestu:

- zgornja oblačila — športni program (otroška, ženska, moška)
- vse vrste športnih hlač
- baby program pretežno iz naših pletenin
- sedaj imajo nov športni program in sicer smučarske hlače iz domače Novoteksove tkanine. Te so že preizkušene na smučiščih in dobro sprejete.

TOZD Konfekcija II na Vinici je specializirana za

- proizvodnjo vseh vrst klasičnih moških hlač
- vseh vrst moških hlač v športni izvedbi
- vseh vrst dekliskih in ženskih kril v klasični in športni izvedbi.

TOZD Konfekcija III v Trebinju proizvaja

- vse vrste hlač iz klasičnih materialov
- vse vrste hlač v športni izvedbi, po potrebi.

Vse temeljne organizacije danes izredno uspešno proizvajajo izdelke za izredno zahtevna tržišča v tujini — posebej še v državah neuvrščene sveta, kamor Novoteks vse uspešneje izvažajo. Pri tem pa skrbi Novoteks tudi za oskrbljenost domačega trga. Zato konfekcijski tozdi uspešno sodelujejo med seboj, se dopolnjujejo ter skupno s strokovnimi službami uspešno obvladujejo celotno problematiko.

Konfekcijski delavci združeni v DO Novoteks so ponosni na prehojeno pot. Kalili so se v času, ko je bilo za konfekcijsko proizvodnjo težko; danes jih, kar se tiče proizvodnje in hitrega prilagajanja, na trgu ne more nihče najti nepripravljeni. Navajeni so delati pod težkimi pogoji — tako, kot to zahteva čas, v katerem živijo, če je potrebno tudi noč in dan „v svetkih in petkih“, samo da se zadovolji kupca in ne zamujajo roki izdobe. Ponosni so tudi na sodelovanje med obrati in tozdi, ki je bilo vzorno v najtežjih in tudi v najboljših časih. Želimo, da bi taki odnosi ostali tudi v bodoče, saj tako združeni v delu v dobrem ali slabem predstavljamo močno DO Novoteks.

Tehnološki proces dela

Da bi dobili izgotovljeno oblačilo pri industrijskem načinu proizvodnje, je celotno delo razdeljeno v 15 osnovnih faz in sicer:

1. kreiranje modelov
2. konstrukcija modela
3. nabava osnovnega in pomožnega materiala za izdelke
4. izdelava kolekcije
5. pregled in odbiranje modelov iz kolekcije za redno proizvodnjo in prodajo
6. prodaja kolekcije
7. naročilo in nabava osnovnega in pomožnega materiala za redno proizvodnjo
8. priprava dela — operativna in tehnološka
9. šabloniranje
10. krojenje

11. priprava polizdelkov za montažo
12. montaža izdelkov
13. likanje izdelkov s končno kontrolo
14. končno opremljanje izdelkov
15. skladiščenje in odprema izdelkov kupcem.

Predno pričrtno z delom, moramo zagotoviti ustrezne, neobhodno potrebne pogoje, ti pa so:

1. zagotovljeno mora biti tržišče za nabavo reprodukcijskega materiala
2. zagotovljeni ustrezni kadri za nemoteno proizvodnjo
3. zagotovljena ustrezna sredstva za delo in
4. zagotovljen trg za plasiranje konfekcijskih izdelkov.

Kreiranje modelov

To je ponirsko delo, ki je posebno danes, ko je trg prenasičen s konfekcijskimi izdelki, nadvse pomembno. V takih primerih, ko je velika ponudba številnih konfekcijskih izdelkov raznih proizvajalcev, postane trg izredno zahteven. In danes je trg zahteven — kar se odraža vsakodnevno v zahtevah potrošnikov, ki želijo imeti izdelek, ki združuje tri pomembne lastnosti: modnost, funkcionalnost, pa tudi estetski morajo biti. Pa še cena naj bi bila primerna. Takim zahtevam ni vedno lahko ustreči, ker je prisotna bojazen, pa tudi velik riziko je, ali bo model na trgu sprejet in se dobro prodajal ali pa bo ostal na zalogi. Da bi kreator odgovoril vsem tem zahtevam, mora imeti:

- izredno kreativne prirojene lastnosti in čut za estetiko, imeti pa mora tudi ustrezno strokovno izobrazbo;
- čutiti mora pripadnost kolektivu;
- dopolnjevat mora znanja, ki jih je pridobil v času izobraževanja, in slediti modi v svetu, nenehno mora prebirati svetovno strokovno in modno literaturo;
- redno mora spremljati manifestacije mode na sejmi v modnih centrih Evrope, kot so London, Pariz, Rim, Moskva, prav tako pa tudi vse dogodke na področju mode v ZRN, ker je to naš najpomembnejši poslovni partner;
- spremljati razvoj sredstev za proizvodnjo izdelkov.

Vse to je izredno pomembno, da se lahko opravijo vse predhodne priprave za naslednjo sezono, saj vemo, da v tej sezoni moda diktira eno barvo in odenke te barve ter določeno vrsto materiala, naslednjo sezono pa povsem nekaj drugega. Prav tako mora kreator vedeti, v katero smer se gibljejo dimenzije, oblike vseh vrst konfekcijskih izdelkov.

Pred izdelavo konfekcije modni kreator naredi veliko število skic. Med temi izbira tiste, za katere meni, da najbolj ustrezajo modnim zahtevam in materialom; pri tem pa mora tudi upoštevati funkcionalnost in tudi racionalnost v proizvodnji. Iz selekcioniranih skic izdelava skupaj s predstavniki prodaje konfekcije katalog modelov — skic za naslednjo sezono.

Konstrukcija izbranih modelov

Naloga konstruktorja oziroma modelarja je, da na podlagi kataloga, ki ga dobi od modnega kreatorja, izdelava osnovni kraj. S tem pa se že začne proizvodnja konfekcijskega izdelka — krojenje.

Za konstruktorja — modelarja je važno, da ve:

- iz kakšnega materiala bo nov izdelek
- če gre za hlače, mora natančno vedeti, ali je to standardni izdelek, modni, strogo modni, posebno širok ali oprijet izdelek
- vedeti mora, s kakšnimi sredstvi za proizvodnjo se bo izdelek v redni proizvodnji izdeloval — pri tem mora imeti v mislih osnovne šive
- od izdelave osnovnega kroja do krojenja in šivanja prvega vzorčnega kosa mora izredno strokovno in vestno spremljati ves tehnološki potek izdelave modela.

Izreden posluš mora imeti za sodelovanje z delavcem, ki neposredno dela na vzorčnem izdelku, kajti z njim mora tesno sodelovati, zaradi korekcij, ki so pogosto potrebne.

Posledice konstrukcijsko pomanjkljivega vzorčnega izdelka se pokažejo veliko pozneje v redni proizvodnji, pa tudi s prodajo izdelka so težave. Prav zato je izredno pomembno, da konstruktor modelov ves čas spremlja nastajanje izdelka, od osnovnega kroja skozi vse velikostne številke do gotovega izdelka, dokler izdelek ne visi na obešalniku.

Nabava osnovnega in pomožnega materiala za izdelavo kolekcije

Po osvojenem katalogu modela mora nabava v sodelovanju s prodajo pristopiti k nabavi ustreznega reprodukcijskega materiala za izdelavo kolekcije. Pri tem mora nabava vedeti za:

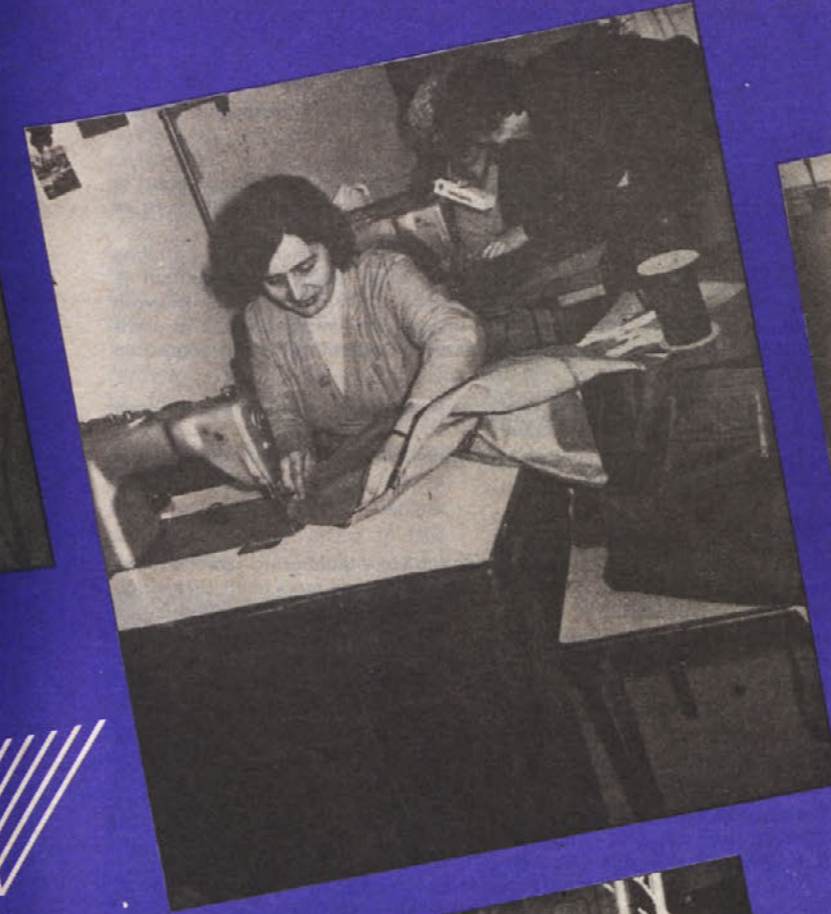
- čas, do katerega mora priskrbeti ves potreben repromaterial
- količine osnovnega materiala, artikel in desen.

Količine so danes prav posebno važne, ker je material za reprodukcijo drag in nam ne sme biti vseeno, ali je blago stoodstotno racionalno uporabljeno pri izdelavi kolekcije ali pa nastajajo izdelki, ki ostajajo na zalogi in se odpr odajajo z velikim popustom, kar je v vsakem oziru negospodarno.

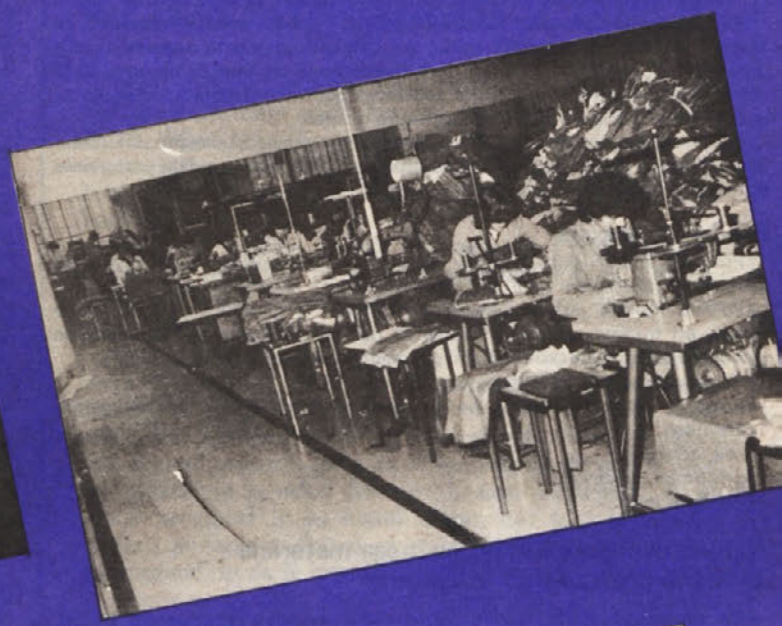
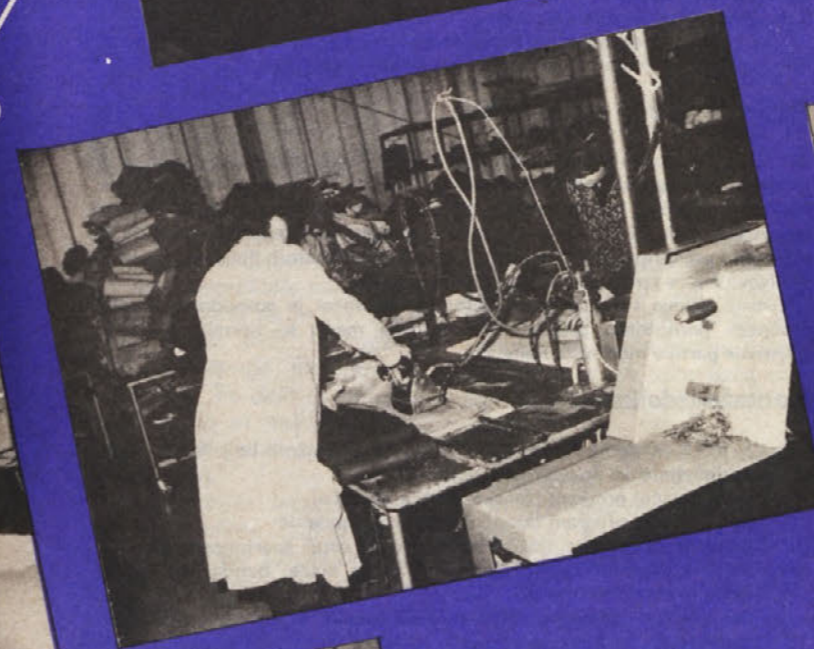
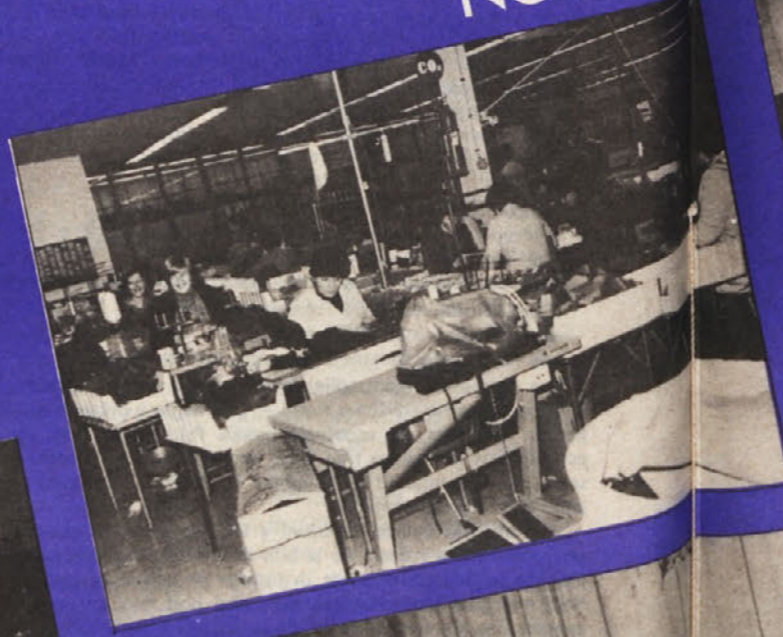
Izdelava kolekcije

Predno se prične izdelava redne kolekcije, se morajo izdelati poskusni izdelki. Posebno je to pomembno pri novih konstrukcijah konfekcijskih izdelkov, ker se med izdelavo poskusnih izdelkov odstranijo vse morebitne pomanjkljivosti.

Ko so vsi poskusni vzorci narejeni, se pristopi k proizvodnji, redne

VLAKNO – NIT – BLAGO – OBLAČILO

kolekcije. Kaj pravzaprav je kolekcija in kaj pomeni kolekcija za nas? Kolekcija je ogledalo naše strokovnosti in tehnološke opremljenosti. Ko je kolekcija narejena in ko si jo delavci konfekcije ogledujemo skupno z našimi kupci ali pa tudi brez njih, takrat ugotavljamo, kakšen je naš odnos do kvalitete izdelka, odnosno do kupca in potrošnika, in preko vsega tega do našega lepšega ali slabšega jutrišnjega dne.

Pri izdelavi kolekcije je izredno pomembno sodelovanje glavnega nosilca — organizatorja proizvodnje kolekcije s konstruktorji. Če je sodelovanje primereno, se v nobenem slučaju ne more dogoditi, da se nekatere številke delovnega naloga ponovijo.

To je pomembno z več vidikov. Pa jih pogledajmo, katero so:

- pravočasno odpravljanje pomanjkljivosti
- pravočasno pripravljena ustrezna delovna sredstva in pripomočki
- preprečevanje eventualne ekonomske škode
- preprečevanje kasnitev izdobjavnih rokov
- ustvarjanje ali zapravljanje strokovne avtoritete, kar je vsak dan bolj pomembno.

Pregled in izbor kolekcije za redno proizvodnjo in prodajo

Isbor kolekcije se praktično opravi dvakrat. Prvič, ko je kolekcija narejena samo v enem kosu, in drugič, ko je narejena v seriji 9 kosov po modelu, desenu in artiklu.

Oba pregleda sta selekcijska. Pri selekcioniranju sodelujejo: vodja prodaje, kreator, konstruktor modelov, tehnolog iz tehnično—razvojnega sektorja. Pri drugem pregledu so še vedno možne izločitve posameznih modelov zaradi:

- slabega sprejema na tržišču
 - možnih konstrukcijskih napak
 - če je model prezahteven in če za tak model nimamo ustreznih šivalnih strojev oziroma pripomočkov
 - model je izločen tudi v primeru, če ni kvalitetno narejen.
- Tehnolog mora pri vsaki kolekciji ugotoviti, koliko je novih modelov, za katere bo treba v proizvodnji toliko več delovnih priprav in naporov in tudi različnih pripomočkov. Predlaga tudi nakup nove opreme, če ugotovi, da je nujno potrebna. Selektorji lahko zahtevajo ponovitev izdelave kolekcije za posamezne modele, če so bili nekvalitetno narejeni.

Ko je kolekcija dokončno pregledana in opremljena z ustrezno dokumentacijo (barvno karto z ustreznimi podatki in cenik), gre v prodajo preko naše potniške mreže po vsej Jugoslaviji.

Prodaja kolekcije

Prodaja kolekcijskih izdelkov opravljajo naši trgovski potniki. Ti so geografsko razporejeni tako, da pokrivajo celotno področje Jugoslavije.

Potniki morajo posebno pozorno registrirati pripombe, ki jih slišijo na terenu od trgovcev oziroma kupcev za posamezne modele. Vse pripombe morajo takoj posredovati centralni prodajni službi skupno z zaključnico.

Ti podatki morajo vsebovati:

- količino prodanih kosov po modelu, artiklu, desenu in velikostnih številkah
- rok izdobjave
- pripombe kupcev in
- posebne želje.

Nabava osnovnega in pomožnega materiala za redno proizvodnjo izdelkov

Na osnovi podatkov, katere dobi nabavni oddelek od prodajne službe, nabavi potrebne reprodukcijske materiale v takem asortimanu, kot je bila kolekcija prodana. Pri tem igra pomembno vlogo cena in kvaliteta materialov, prav posebno pa še dobavni roki. Ko so vsa naročila ugotovljena in je vodja priprave dela o tem obveščen, prevzema nadzorstvo nad izporočenimi materiali, katere je od tega trenutka dalje treba predelati v kvalitetne oblačilne predmete.

Priprava dela

V konfekciji imamo združeno tehnološko in operativno pripravo. V sedanjem času, ko je izredno težko pravočasno in kvalitetno priskrbeti reprodukcijske materiale, je tudi priprava dela postavljena v izredno težak položaj, ker stoji za njo proizvodnja, kar pomeni preko 1000 delavcev v neposredni proizvodnji, če tu upoštevamo tudi proizvodnjo v kooperaciji.

Ti pogoji dela, ki so vse prej kot normalni, zahtevajo vsakodnevno dogovarjanje in usklajevanje med vodjo prodaje, nabave ter priprave dela. Taki primeri so, če niso pravočasno izdobjavljeni reprodukcijski materiali za določen delovni nalog. In ker proizvodnja ne sme stati, je nujno hitro ukrepati in nadoknaditi izpad z drugimi reprodukcijskimi materiali, seveda če to zamenjavo kupec sprejme.

Glavna naloga priprave dela je, da da v proizvodnjo delovni nalog s ključem velikostnih števil in številom komadov po desenu. Za tem originalni vzorec, barvno karto z ustreznim pomožnim priborom, dokument za dvig osnovnega in pomožnega materiala. Nadalje določi datum vhoda in izhoda delovnega naloga, določi proizvodno linijo, v kateri se bo posamezni artikel proizvajal. Predpiše režim dela in postavlja plan na osnovi časovnih normativov, s katerim praktično določi dinamiko pretoka delovnega naloga skozi vse faze dela v proizvodnji.

Šabloniranje

To je faza dela, s katero se začne proizvodnja, istočasno je to delo izredno odgovorno in kot tako zahteva skrajno resnost in vestnost.

V tej fazi dela so v prvem planu naslednje odgovornosti:

- maksimalna racionalizacija porabe osnovnega materiala
- pravilen razpis velikostnih števil — te pogojujejo racionalno porabo materiala
- da so krojne slike obrnjene v pravo smer
- preko krojne slike se določi dolžina blaga na krojilni mizi, število plasti in smer polaganja tkanine, kar je izredno pomembno za krojilnico in za naslednje faze dela
- čas, v katerem morajo biti vse krojne slike narejene; vsa potrebna dokumentacija pride iz priprave dela, kljub pisnim navodilom je potrebno veliko sprotnega kontaktiranja s konstruktorji zaradi osnovnih krojev, ki morajo biti pravočasno in kvalitetno razmnoženi, s pripravo dela zaradi različnih porab in ne nazadnje s tehnologom, ki je odgovoren za pravilen način obdelave materialov.

Dokumentacija, s katero se poslužuje šablonirnica, je opisana pri pripravi dela.

Po končanem šabloniranju se za vsak delovni nalog obračuna šablonirana poraba osnovnega materiala.

Krojenje

Delavci v krojilnici morajo imeti podobno kot v šablonirnici izredno razvit čut odgovornosti za delo. Delavec na obeh fazah dela mora imeti zdrave oči, smisel za kombinatoriko in za ekonomsko odgovornost, ker imajo delavci v pravem smislu besede v rokah škarje in platno ter s tem v zvezi težke denarje. Z neresnim delom jih lahko brez potrebe zapravijo. In obratno, z vestnim delom prihranijo.

Vodja krojilnice uporablja isto dokumentacijo kot šablonirnica, vendar z razliko, da mora za vsak delovni nalog obračunati dejansko potrebo blaga. Poznamo namreč tri vrste porabe blaga: plansko, šablonirano in dejansko.

Na kaj je potrebno paziti pri delu v krojilnici?

1. na porabo krojenega materiala
2. na čas krojenja
3. kvaliteto detaljnega etiketiranja.

Vsa ta dela so normirana s skupinsko normo (polaganje, grobo krojenje, fino krojenje). Detaljno etiketiranje ima individualno normo.

Predmontaža in predpriprava

Naloga predmontaže je, da krojene dele razstavi v svežnje po deset kosov in da pripravi približno 80 % pomožnega pribora, kot n. pr. torbice, etikete, velikostne številke, dokumentacijo oziroma obesne listke ter vse ostalo, kar je potrebno, da bi montaža potekala čim bolj nemoteno. Predmontaža je praktično predpriprava dela za pet proizvodnih montažnih linij, ker imamo v TO Novo mesto izredno širok proizvodni program.

Glavne naloge so: kvalitetno delo, pravočasnost in gospodarna poraba drobnega pomožnega pribora. Vsa delovna mesta so normirana, razen serviranje partij v montažne linije.

Montaža izdelkov

V TO Konfekcija Novo mesto imamo 5 montažnih linij. Vsaka je po svoje specializirana za določen program:

- I. linija—hlačni program (ženske, moške, otroške)
- II. linija—hlačni program (klasični in športni modeli)č
- III. linija—jeans program (hlačni + bluže in ves ostali športni program)
- IV. linija—kompletni športni program, to so hlače, bunde, smučarske hlače in ostalo
- V. linija—ima v programu samo otroške izdelke za starost od dveh do šestih let.

V liniji je od 20 do 50 različnih operacij, kar je odvisno od zahtevnosti modela. Glavne naloge so: kvalitetno delo, doseganje dnevnih planov, skrb za racionalno porabo pomožnega materiala in rezervnih delov in brezhibno organizacijo dela, pravilna uporaba spremljajoče dokumentacije, kot so tehnični list, barvna karta, obračunski list, kontrolni list in podobno.

Likanje izdelkov — končna kontrola

To je faza dela, ki pomeni ogledalo vsega vložnega dela do te faze. Ta faza je naše ogledalo na trgu v prodajalnah in blagovnicah jugoslovanskega trga. Z drugimi besedami, vse, kar pride pomanjkljivo iz montaže, se mora na teh dveh fazah popraviti, ne oziraje se, od kod izvirajo napake. Pri tem ne gledamo ne na uro in ne na dan, ker je rok izdobjave danes bolj važen, kot je bil včeraj, in jutri bo še bolj pomemben, kot je danes. Zaradi tega na teh fazah delajo delavci, ki resnično čutijo globoko pripadnost kolektivu in se borijo za čim boljši plama in ugled na domačem in na tujem trgu.

Končno opremljanje izdelkov

Glavna naloga te faze dela je, da končni izdelek dobi vsa potrebna navodila za vzdrževanje izdelkov, označen JUS standard. Izdelek mora biti zaščitno opremljen za transport, posebno to velja za spomladanske in poletne izdelke, ker so vsi narejeni iz svetlih desnov. Posebno je važno, da je vidno označena kvaliteta izdelka. Na tej fazi ne sme biti pomot, ker so za take pomote izredno strogi zakonski ukrepi. Pa tudi ugled in prvi stik s potrošnikom nam mora biti izredno pomemben.

MIJO KURPES

Anica Klobčar

Po izgledu zdrava, krepka, pretežno nasmejana je dopolnila 33 let, en mesec in triindvajset dni redne delovne dobe in to vseskozi v tekstilni tovarni Novoteks.

Izhaja iz Birčne vasi. Zaposlila se je v šmihelski tkalnici. V tem obratu so izdelovali predvsem flanelaste rjuhe, Anica je vodila vso potrebno materialno evidenco. S 1. januarjem 1960 se je z odlokom občine ta šmihelska tkalnica priključila našemu podjetju. Novoteks je prevzel aktivo in pasivo. Zaposleni so pričeli delati v našem podjetju – med njimi je bila tudi Anica. V začetku ni bilo

lahko. Prišla je v drugo, večje okolje. Več let je morala delati na različnih delovnih mestih, ker je nadomeščala porodniške dopuste. Prišel pa je čas, ko je dobila svoje delo – vodenje knjižnega stanja materialnega poslovanja. To delo je opravljala natančno in marljivo v največje zadovoljstvo svojih predpostavljenih.

Sodelavke jo imamo v najlepšem spominu. Želimo ji, da bi bila še dolgo zdrava in da bi uživala v krogu svoje družine.

Upamo, da bo tudi Anica imela lep spomin na Novoteks in bo še naprej spremljala vsa važnejša dogajanja ter se razveselila vsakega napredka.

Barica Novak

Tudi naša Barica je prenehala biti aktivni član naše delovne organizacije. 1. novembra letos se je upokojila kot invalid I. kategorije zaradi okvare hrbtenice in živcev.

Barica se je rodila 1. decembra 1939 leta v Prelesju pri Šentrupertu. Tu je preživljala svoje otroštvo, pa tudi šolo je končala v Šentrupertu.

Leta 1965 se je zaposlila v Novoteksu. Sprva je delala v predilnici, pozneje zaradi okvare hrbtenice pa v šivalnici. V šivalnici je delala nekaj časa – bolezen, ki jo je spremljala ves čas, pa tudi tu, čeprav je bilo to

delo sedeče, je ni pustila na miru. Ponovno se je morala priučevati na novo delovno mesto in tako je pred upokojitvijo delala po štiri ure na razmnoževanju v kadrovsko-spolšnem sektorju.

Barica je bila mirna in tiha sodelavka. Bila je marljiva in pridna, kolikor pač ji je njeno zdravstveno stanje to dovoljevalo. Bolezen ji ni dovoljevala več, morala se je upokojiti in tako se danes poslavljamo od naše Barice. Vemo, da se človek težko loči od delovnega okolja in tudi Barici ni bilo lahko tisti zadnji dan, ko nam je segla v roko in se poslavljala od nas, svojih sodelavcev. Življenje je pač takšno, enim je prizanešeno bolj, drugim manj. Med slednje spada tudi ti, Barica. V Novoteksu si delala toliko, kot ti je zdravje dopuščalo. Mogoče bo sedaj boljše, ko boš doma v krogu svoje družine in ne boš vezana na vsakodnevne obveznosti, ki si jih opravljala, dokler si bila še v delovnem razmerju.

Želimo ti, da bi se ti zdravstveno stanje izboljšalo in da bi delo med nami ohranila v lepem spominu. Ko boš prihajala v Novoteks na vsakoletna srečanja upokojencev, si bomo segli v roko in se spominjali na delo, katerega smo skupno opravljali, v korist delovne organizacije in naše zadovoljstvo. Hvala ti in srečno, Barica.

Likovniki v Novoteksu v čast kongresa ZSMS

Mladi iz Novoteksa smo imeli priložnost, da se izkažemo tudi na kulturnem področju. V pripravah na 11. kongres ZSMS, ki je bil v Novem mestu 23. in 24. oktobra, smo organizirali razstavo likovnih del v upravni stavbi. To so bila dela likovnikov kolonije Vladimirja Lamuta, ki jo je vodil Toni Vovko.

Otvoritev razstave je bila 17. oktobra 1982. Za popostritev so mladinci Novoteksa pripravili kratek kulturni program z nekaj recitacijami in pesmimi. O razstavi pa nam je spregovoril T. Vovko.

Ne moremo reči, da se mladinci Novoteksa niso potrudili, lahko pohvalimo tiste, ki so pripravili in sodelovali v kulturnem programu. Tudi obisk ob otvoritvi je bil zadovoljiv, kar pomeni, da so tovrstne prireditve dobrodošle v naši delovni organizaciji. A je povsem na mestu tudi kritika, naj opozorimo na nekaj delavcev, ki niso mogli počakati do konca programa in so hodili mimo, kot bi s tem hoteli vzbujati pozornost. S tem so pokazali, koliko so kulturno „razgledani“ in da je beseda umetnost za njih brez pomena. Vprašanje pa je, kako so to sprejeli umetniki, ki prav gotovo niso pripravili razstave zaradi sebe.

ŽELJKO MITRIČ

Delo tehničnih služb v času 11. kongresa ZSMS

Pred dnevi se je v Novem mestu odvijal 11. kongres ZSM Slovenije. To je bilo letos najštevilnejše zborovanje slovenske mladine, še zadnja priprava pred 11. kongresom ZSM Jugoslavije. Da so se delegati in gostje ugodno počutili, da je vse potekalo brezhibno, je skrbelo posebna tehnična služba kongresa.

Ena glavnih nalog tehnične službe je bilo usmerjanje delegatov. Za to so skrbele hostese, ki jih je bilo največ. Prav tako številno je bilo osebje centralne informativne pisarne, ki je ves čas kongresa dajalo potrebne informacije. Strojepisne so pretipkavale kongresne dokumente, v razmnoževalnici so jih razmnoževali, posebna ekipa jih je spenjala, druga zopet raznašala po stavbi določenim komisijam in novinarjem v press center.

Delo je za osebje potekalo pozno v noč, celo do naslednjega jutra.

Tehnično osebje smo sestavljali mladinci občine Novo mesto, brigadirji, nekaj jih je

bilo tudi iz brežiške in trebanjske občine. Tudi iz naše delovne organizacije smo nekatere mladinke delale v tehnični službi. Pred kongresom pa smo imeli tudi nekaj priprav na to delo.

Delo smo uspešno opravili, za kar je zasluga vseh nas. Ponovno so se uveljavile Titove besede, da združeni zmoremo narediti vse. Tudi besede: „Narodu, ki ima takšno mladino, se ni treba bati za svojo bodočnost,“ so prišle do veljave, saj smo v zaključni fazi kongresa videli, da se mladi zavedamo vseh težav, ki nas pestijo, in smo pripravljene, da jih tudi rešimo po svojih močeh z dejanji, ne pa samo s sestankovanjem.

Pri pripravah in izvedbi 11. kongresa ZSMS so iz naše DO sodelovali:

Danilo Kovačič, Zdenka Židanik, Mira Kump, Lidija Plut, Darja Cesar, Slavka Vencelj, Slavica Erjavec.

Tudi njim gre hvala za uspešno organizacijo in izvedbo kongresa.

SLAVICA ERJAVEC

Obisk gostov kongresa ZSMS

V soboto, 23. oktobra 1982, je obiskala našo delovno organizacijo delegacija gostov kongresa Zveze socialistične mladine Slovenije, ki je prav v tem času potekal v Novem mestu. Delegacija so sestavljali predstavniki

vseh republiških konferenc in avtonomnih pokrajin. Prisotnih je bilo tudi več novinarjev, med drugim tudi urednik jugoslovanskega mladinskega lista Mladost.

Gostje so si ob vodstvu tov. Bavčarja ogledali del proizvodnje, nato razstavo slik mladih likovnikov iz Novega mesta. V kolekcijski sobi so si ogledali še kolekcijo blaga za naslednjo sezono.

Nato je Danilo Kovačič gostom opisal razvoj in poslovanje naše delovne organizacije od ranih začetkov do danes. Z zanimanjem so poslušali opisovanje našega 35-letnega dela in naših uspehov.

V pogovoru je beseda stekla predvsem o tem, kako je z delavci iz drugih republik, kakšni so njihovi stanovanjski in drugi problemi. Nadalje jih je zanimalo, kako se Novoteks spopada z vse večjimi gospodarskimi težavami, predvsem v zvezi z devizami. V razpravi smo se dotaknili tudi vprašanja o delu naših mladinskih organizacij. Na kratko smo opisali našo organiziranost in težave, s katerimi se spopadamo.

Na koncu smo jim v spomin izročili naša jubilejna glasila in značke.

FRANC BREZOVAR

Mladinci uresničujemo akcijski program

Predsedstvo OO ZSMS tozda Tkanina si je takoj po volilni konferenci zastavilo obširen akcijski program, ki ga uspešno izpeljuje in sproti dopolnjuje z aktualnimi temami.

V zadnjih treh mesecih smo imeli delovne akcije, katerih smo se udeležili mladinci Novoteksa, v goste pa sta nam prišli dve mladinski delovni brigadi. Prva je bila MDB Marjan Kozina iz Novega mesta, ki se je letos udeležila zvezne mladinske delovne akcije v Čakovcu, druga pa je bila stalna mladinska delovna brigada iz IMV. Udeležba na akcijah je bila številna.

Na dan pred 11. kongresom ZSMS smo organizirali čistilno delovno akcijo okoli tovarne. Akcija je uspela, prav tako pa tudi sprejem gostov, udeležencev kongresa. Našo delovno organizacijo so si ogledali gosti iz drugih republik in pokrajin. Prisotnih je bilo tudi nekaj novinarjev.

Pripravljamo okroglo mizo z različnimi temami. Med mladinci so najbolj aktualne stanovanjska problematika, zaposlovanje, štipendijska politika ter inovacije.

ERJAVEC SLAVICA

Zvezna mladinska delovna brigada HE Čakovec 82

Zelo rada se spominjam dogodkov, ki sem jih preživela med brigadirji in brigadirkami iz vse Jugoslavije na zvezni mladinski delovni akciji HE Čakovec 82.

V Čakovec smo prispeli srečno in veselo. Vendar je veselje kmalu minilo, ko smo prišli v naselje, kjer je vladal nered. Brigadirji, ki so bili pred nami, so pustili zelo neurejene prostore. Pa smo takoj prišli za delo in še preden so bili prostori dobro očiščeni, se je že vrnila radost v naša srca.

Nato smo odšli na dela, ki so potekala okoli hidroelektrarne. Kopali smo jarke, ravnali nasipe itd. Bilo je zelo vroče in naporno, vendar ko smo se vračali v naselje, smo na vse napore pozabili. V popoldanskih urah smo lahko obiskovali razne tečaje, kot so: fotokrožek, tečaj za krojenje in šivanje itd. Imeli smo tudi predavanja iz raznih področij idejnopolitičnega izo-

braževanja. Zvečer smo imeli razne kulturne in zabavne prireditve, na katerih smo sodelovali in se spoznali tudi z brigadirji iz drugih brigad.

Naša brigada Katja Rupena je bila sestavljena iz mladincev srednjih šol in DO. Tudi Novoteksovi mladinci smo se udeležili te akcije. Čeprav so bili nekateri prvič v brigadi, so pokazali, da znajo prijeti za kramp in lopato, da znajo s svojim delom prispevati ne samo na trasi, ampak tudi v naselju.

Bilo je pet brigad in vse so se pobratile. Med njimi se je rodilo veliko novih prijateljstev in ljubezni. Še enkrat je bila dokazana vez, ki druži naše narode in narodnosti v enotno, bratsko socialistično Jugoslavijo.

Nenadoma je napočil dan, ko smo se morali pripraviti za odhod domov. Tega trenutka smo se vsi bali, kajti ni težjega kot slovo. S solzami v očeh in z obljubami, da se kmalu zopet vidimo, smo posedli po svojih avtobusih in že je bil Čakovec za nami. Ostali so le spomini.

Želimo, da bi se mladi čim več vključevali v brigade, da bi s ponosom gradili in ljubili, krepili vezi bratstva in enotnosti vseh narodov in narodnosti naše domovine.

Brigadirski ZDRAVO!

MARIJA SERTIČ

Slabo aktivni

Dali je dovoljeno reči „ja sam omladinac“ ali nekomе mahati ispred nosa omladinskom knjižicom. Ne, to nije ono što se od nas mladih traži. Nedavno smo počeli s akcijom solidarnosti. Zbog ekonomske stabilizacije u svijetu, koja nije mogla da prođe pokraj nas. Odlučili smo na jednom sastanku, da svi omladinci do kraja ove godine odrade po četiri dana za Novoteks. Nije nam ostalo još mnogo vremena do datog roka, da završimo tu akciju.

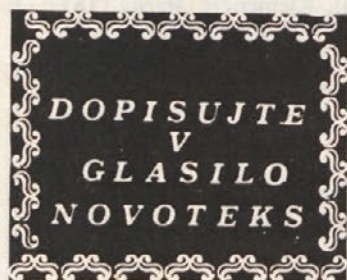
Koliko nas radi? Koliko smo do sada uspjeli s tom akcijom? Nažalost jako malo, s obzirom koliki broj omladine ima naša tvornica.

Postavljaju se pitanja, kako zainteresirati ostale da se uključe i da damo što veće in bolje rezultate. Mislim, da to ovisi od samog omladince koliko je on ozbiljno shvatio našu akciju, da bi tada pomagao svojoj RO.

Ako pogledamo istini u oči i zaključimo da to nije samo nemarnost pojedinca, već dolazi i do nekih drugih problema koje do sada izgleda nismo rješavali.

Eto, nije ostalo još mnogo vremena, uključite se u što većem broju našoj i vašoj akciji, koja će nam na kraju godine pokazati (nadajmo se) dobre rezultate.

SERTIČ MARIJA

IZ MALIH RASTEJO VELIKI – IZ MALIH RASTEJO VELIKI – IZ MALIH RASTEJO VELIKI

S počitniške kolonije na Valeti

Ob koncu taborjenja na Valeti smo udeležencem kolonije postavili naslednja vprašanja:

1. So se ti počitniške želje uresničile?

2. Si še želiš počitnice preživeti tako?

3. Kaj ti je bilo na počitnicah vše č in kaj si novega doživel?

4. Kaj bi se moralo spremeniti?

Odgovori naših otrok pa so bili naslednji:

Tomaž: – Ne vem, prostor za taborenje pa sem si predstavljal drugače.

– Še.

– Spoznal sem, kako se živi v šotorih. Novo doživetje pa je bila vožnja z barko.

– Da bi se več kopali.

Zorica: – Mishlala sem, da nas bo manj in da bomo večinoma starejši. Nisem pričakovala, da bo tako lepo. Večina želja se mi je uresničila.

– Še kar je bilo zanimivo.

– Taborenje sem doživela prvič v življenju, spoznala sem kraje ob slovenski obali, Piranska trdnjava in obzidje sta mi bila zelo všeč.

– Želim, da bi v prihodnje imeli boljše šotore, da bi bila plaža bližje in da bi skupaj taborili samo starejši pionirji.

Darko: – Taborenje sem si

predstavljal v hotelu, kljub temu pa se mi je večina želja izpolnila.

– Še.

– Všeč mi je bilo, ko smo se peljali z barko.

– V prihodnje se morajo spremeniti vreme in šotori.

Ankica: – Vse je bilo tako kot sem si želela.

– Še bi rada preživela počitnice z drugimi otroci pod šotori.

O PREHRANI

Za duševno in telesno zdravje otrok je važno, da otroci uživajo pravilno sestavljeno hrano.

V našem vrtcu je osebje kuhinje prisluhnilo potrebam otroka.

Skrbno pripravljajo jedi iz različnih živil. Jedilnik malice in kosila je sedaj prilagojen ostalim vrtcem v VVO.

Vsemu osebju v kuhinji, ki skrbi za pravilno prehrano naših malčkov, se zahvaljujemo.

Kolektiv vrtca

– Najbolj všeč mi je bilo kopanje. Vesela sem bila, ko sem videla morje in ladje.

– Vreme.

Aleš: – Taborenje sem si predstavljal drugače, mislil sem da bo prostor, kjer se bomo kopali, bližje, da so šotori boljše. Hrana je bila zmerna. Pričakoval sem več prostosti, boljše punce, dober televizijski sprejemnik.

– Ne. Malo drugače, bolje.

– Všeč mi je Portorož, ker je lepo mesto.

– Starejši bi morali biti več prosti in tabor bi moral biti v zavetju.

Marko: – So.

– Še si želim počitnice preživeti tako.

– Všeč mi je bilo, ko smo šli z barko v Bernardin.

– Šotori se morajo spremeniti.

Peter: – Vse želje so se mi uresničile.

(Nadaljevanje na 18. str.)

– Seveda, še želim takih počitnic.

– Všeč mi je bilo, da sem se naučil skakati na glavo v vodo.

– V prostem času bi moralo biti več tekmovalj in šotori bi lahko bili boljši.

Jana: – Taborjenje sem si predstavljala drugače, tudi sam tabor sem si drugače predstavljala. Želje so se mi v veliki meri uresničile.

– Še.
– Najbolj všeč mi je, ker sem spoznala nove prijateljice in okusila življenje pod šotori.

– Šotori bi morali biti boljši in plaža bližje.

Tanja: – So in raborenje je prav tako, kot sem si ga zamišljala.

– Še si želim takih počitnic.
– Všeč mi je bilo, da sem spoznala veliko kolegic in na svoji koži občutila, kako piha burja.

– Spremeniti je treba bližino plaže in da bi šotori vseeno stali pokonci, čeprav piha burja.

Barbara: – Ne vem, mislim, da ne vse.

– Še.
– Portorož mi je všeč.
– Spremeniti bi se morali šotori (na boljše) in morje bi moralo priti bližje.

Darko: – So in prav tako sem si predstavljal taborjenje.

– Še.
– Ko sem se peljal z barko.
– Spremeniti se morajo šotori in plaža naj bi bila bližje.

Primož: – Vse se mi je uresničilo.

– Še si želim takih počitnic.
– Všeč mi je bilo, ko smo se peljali z barko in spoznal sem nove prijatelje.

– Šotori boljši in morje bližje.

Tina: – So.
– Še si želim tako preživeti počitnice.

– Všeč mi je bilo, ker nas je bilo veliko skupaj in smo bili prijatelji.

– V prihodnje naj bi spremenili obiske Portoroža, ki naj bi bili pogostejši, šotori naj se popravijo na boljše in morje naj pride bližje.

Pripravila:
JELKA HABJAN

NNNP med najmlajšimi

POROČILO O POTEKU AKCIJE NNNP V VZGOJNO-VARSTVENI ENOTI NOVOTEKS V ČETRTEK, 28. OKTOBRA 1982

Že nekaj dni pred akcijo smo vzgojiteljice opozorile otroke, da bomo tekmovali, katera skupina bo prej prišla iz vrtca.

28. oktobra 1982 ob 9. uri smo sredi vzgojnega dela zaslišali alarmni znak – zvok sirene, ki nas je opozarjal, da „gori“. Vzgojiteljice smo poskrbele za čim hitrejšo in mirno rešitev otrok iz gorečega objekta, ostale tovarišice pa so opravljale

druge zadolžitve. Med otroci je prišlo nekoliko do zmede, začeli so se preobnavati, dokler ni niso prisluhnili vzgojiteljicam, naj vzamejo le čevlje in obleko. Posamezniki so reagirali z jokom in iskali roko vzgojiteljice.

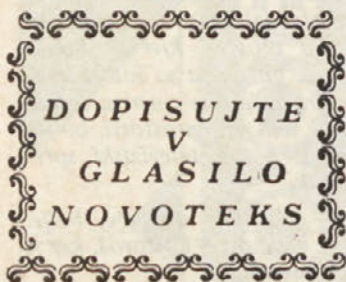
Tako smo se vse skupine v času 5 – 7 minut „rešile“ iz vrtca po že prej določenih izhodih. Na prostem smo se formirali v skupine, ugotavljali smo dejansko število otrok po skupinah in opazovali delo gasilcev, enote CZ in zdravstvene službe ambulanse Novoteksa. V prostorih vrtca je bilo namerno zadržanih nekaj otrok iz starejše skupine, ki so jim nudili prvo pomoč, saj so bili poškodovani (zlom, krvavitve, opekline). Ponesrečence so „odpeljali“ z gasilnim avtomobilom v bolnico.

O poteku akcije in delu enot na kraju nesreče sta nas obveščala Danilo Kovačič in Ivo Ivkovič.

Po končanem „gašenju“ vrtca, so vse navzoče seznanili z uporabo gasilnih aparatov ter nevarnosti igre v vžigalicami.

Otroci starejših skupin so si ogledali tudi film o vzrokih in posledicah požara. Film je predvajal tovariš iz požarne varnosti.

MAJDA NEMANIČ

GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO
NOVOTEKS
Sodelujte v glasilu svoje delovne organizacije!

V TRETJEM TRIMESEČJU SO DAROVALI KRI

PREDILNICA NOVO MESTO

Barbo Ivan (doslej že 31-krat), Ucman Jože (1), Rajak Mile (30), Mitag Brane (30), Štandekar Anica (23), Murn Jože (11), Pate Jožefa (31), Pate Anton (25), Urbič Alojz (23), Lukše Anton (28), Hribar Vinko, Novak Drago, Šenica Vida, Zupančič Milka, Zupančič Franc, Tomšič Cvetka (27), Avbar Martin (20), Kupljenik Pavle (40).

PRIPRAVA

Radovanovič Milan (16), Krivc Stane (2), Plantan Martin (41), Udovc Marija (18), Marn Jože (23), Klemenčič Matjaz (4), Andruščičin Rudolf, Iljaš Franc, Sluga Franc, Šuštar Jelka, Župevec Anica, Fabjan Marija, Dobovičnik Marija (10), Poglajen Avgust (17), Cesar Anica (26), Barbič Karolina.

TKALNICA

Mežnar Martin (4), Kavšček Jože (25), Šmalc Ivanka (21), Erlah Jože (17), Krhač Janja (21), Samec Alojz (11), Rapuš Alojzija (29), Turk Tilka (11), Zupančič Ivanka (8), Radoš Ivan (45), Kocjančič Ivan, Nedeljko Draga, Vaupotič Drago, Kocjan Ana (19).

OPLEMENITILNICA

Irt Miha (13), Kotnik Zdenka (18), Matko Alojz (4), Matoh Vera (6), Pirnar Danica (3), Grabnar Ana (1), Rukše Antonija (32), Balazič Marta (3), Klemenčič Marija (18), Klanščak Ljubo (10), Župan Franc (10), Kozjan Martin (37), Prešeren Marija (12), Mihajlovič Fikreta (1), Kotnik Zdenka (19), Matoh Vera (7), Bogolin Slavko, Pirnar Fani, Stipič Avguštna, Špringer Ana, Vasič Dušan, Vidmar Martina, Željko Anica, Pavlič Marija (17), Udovič Cirila (10), Pintar Franc (27), Murn Jožefa (20), Fideršek Majda (15), Smole Anica (13), Jerič Vesna (12), Rajer Majda (4), Gerzetič Milan (23), Zamida Angelca (6), Kralj Ana (28), Vovk Jožica (17).

INVESTICIJSKO-VZDRŽEVALNI SEKTOR

Gole Anton (15), Jerman Jože, Kovšca Franc, Štamfelj Franc, Prešeren Anton (4), Miklič Stane (16).

SKUPNE SLUŽBE TOZDA TKANINA

Resnik Rihard (23), Čeh Bojan.

KONFEKCIJA NOVO MESTO

Rolih Slavka (3), Miklič Marija (8), Gazvoda Rudi (11), Golobič Marija (12), Radež Martin (17), Radež Betka (21), Močnik Milan (22), Smrekar Jože (41), Fink Danica (13), Drašler Marija (2), Murgelj Marta (1), Modic Hermina (1), Vovko Dušanka (10), Mišmaš Jože (39), Božič Duška (4), Drenik Pavla, Murgelj Franc, Rozman Jože, Žmavc Simona, Vrščaj Jože (39), Vidrih Majda (17), Klemenčič Anton (14), Glinšek Jožica (12).

PREDILNICA METLIKA

Orlič Štefka, Hribljan Marica, Cajnar Jože, Kerč Marjan, Gerkič Martina, Slanc Marija, Čurči Anica, Čivič Marija, Gornik Marija, Plut Nada, Mahmutovič Šemsa, Stopar Mirko, Jakofčič Miro, Nemanič Jože, Rus Vlasta, Gregorčič Terezija, Judnič Jože, Štefanič Anica, Štefanič Jože, Ivec Anton, Radman Anton, Marentič Vlado, Filak Marija (9).

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

Simončič Marija (2), Kinčič Jože (28), Terzin, Miroslava (6), Levstik Valentin (23), Bele Ivan (4), Golob Marija (9), Hrnčič Ana (11), Kovačič Danilo (73).

MILENA MAVSAR

JANA VAM SVETUJE

OGLED MEDNARODNEGA SEJMA ŽENSKE MODE PRET - A - PORTER V PARIZU

Konec oktobra smo obiskali najbolj znani ženski modni sejem na svetu PRET-A-PORTER v Parizu.

Razstavljalci z vsega sveta, od katerih je bilo največ francoskih, so prikazali modele za pomlad – poletje 83. Med njimi so bila tudi vsa sloveča modna imena Dior, Cardin, Chanel, Barocco in drugi. V salonu Pret-a-porter smo si ogledali modo za vsak dan, za prosti čas. Veliko bluz in oblek, širokih, ohlapnih, z volani, pentljami; raznovrstnih hlač, raznovrstnih kril in jopičev ni bilo več v strogem klasičnem stilu, temveč v ležernem, športnem, vsakdanjemu tempu namenjenem stilu.

Hlače so bile raznovrstne, vseh dolžin, vseh širin, ravna linija, ozka linija, ohlapna (klošard linija). Največ je bilo „vročih“ kratkih hlač z raznimi pentljami ob strani, epoletami. Še vedno veliko bermud, širših

in ožjih do kolen in do sredine meč. Strogih klasičnih kril je bilo malo, zasenčila so jih hlačna krila iz raznih materialov, in to krila brez zalikane gube. Dolžine so varirale okoli kolen.

Veliko je bilo mini krič, ki/bo v sezoni poletje 83 največji hit pri mladih in malo starejših.

Damski kompleti, hlače, krila z jopiči, so bili iz lahkih, padajočih materialov, predvsem iz velur jerseyja, ki daje izgled tankega usnja.

Prevladoval je bombažni material v različnih vezavah, tudi v jerseyju ter v raznih mešanica: z lanom, polyestrom, viskazo in celom. Izmed vzorcev so bile najbolj zastopane črte in pike ter razne geometrijske linije.

Prevladovale so nežne, pastelne barve, ter sprane v raznih platnih in barvnem jeansu (sto-

ljenkah oziroma sestavljenkah v hlačah in jopičih.

Če na koncu primerjamo našo konfekcijo z vsem tem, kar smo videli, lahko rečemo, da je „modno zadeta“ v barvah in modelih, le v materialnih odstopamo. Naši proizvajalci metraže še ne izdelujejo tako modno obarvani in sprani jeans, manjka nam velur – jerseyja, mešanic bombaža z lanom, jadrrovine v lepih barvah itd.

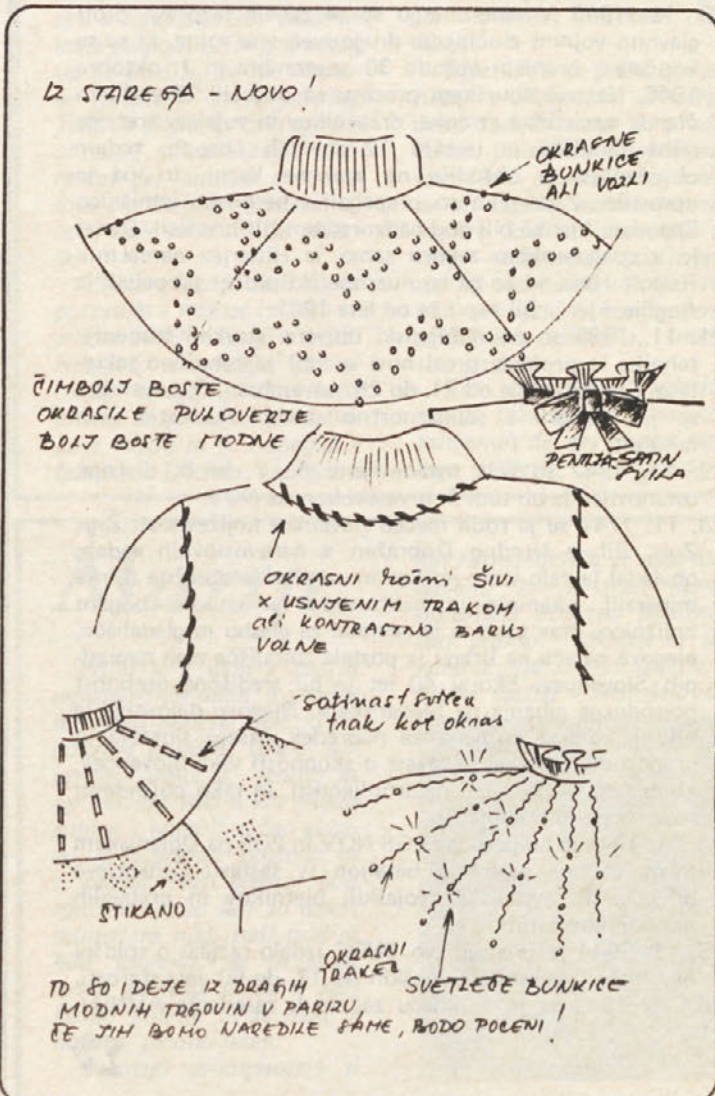
Toda kljub temu smo kolekcijo lepo prodali, kar nam pove tudi rezultat: sto tisoč kosov več kot lansko kolekcija za pomlad – poletje 1982. To se pravi, da so jo trgovci lepo sprejeli in upamo, da jim bodo sledili tudi potrošniki.

JANA

PRET A PORTER FEMININ
International-Boutique

ne washed – kameno pranje). Zastopane so bile tudi žive barve v raznih geometrijskih lep-

ZGODILO SE JE V NOVEMBRU

11. 1944 sta se v Beogradu Nacionalni komite osvoboditve Jugoslavije in predsednik kraljevske vlade dogovorila za enotno jugoslovansko vlado.
11. 1941 ponoči so partizanske enote (med njimi tudi novomeška četa) napadle nemško obmejno stražo v župnišču na Bučki.
11. 1768 se je v šumadijski vasi Viševac rodil Karadjordje Petrović, voditelj prvega srbskega upora. Bil je živinorejec in trgovec, pozneje hajduk in borec v prostovoljski četi kapetana Radića Petrovića v vojni 1788 – 1789. Po povratku janičarjev v Beogradu je ušel pokolu knezov in na zborovanju v Orašcu so ga 2. februarja 1804 izvolili za vodjo upora. Boj proti dahijam je preusmeril v osvobodilno vstajo in uporniško Srbijo povezal z Rusijo in Avstrijo. Po zlomu vstaje je odšel najprej v Avstrijo, pozneje pa v Rusijo. Julija 1817 se je skrivaj vrnil v Srbijo, 13. julija pa so ga na ukaz Miloša Obrenovića ubili. Ta je njegovo glavo poslal sultanu v dokaz svoje zvestobe. Karadjordje je bil odličen vojskovodja in moder državnik, s svojim delovanjem je spodbudil družbene procese, ki so v prvem srbskem uporu prinesli narodno svobodo in uspehe v državni graditvi Srbije.
11. 1942 je vrhovni komandant NOV in POJ Josip Broz–Tito izdal ukaz o ustanovitvi vojne šole, ki je začela delovati 9. novembra istega leta. V njen sestav sta bili vključeni hrvatska častniška šola in vojaško-politični kurzi operativnega štaba NOB za Bosensko krajino.
11. 1937 je policija aretirala 9 tržaških komunistov, ki so pripravljali letake za obletnico oktobrske revolucije, ter zaplenila ciklostilni stroj. Do januarja 1938 je aretirala 38 komunistov iz Trsta in Pulja, ki so organizirali ljudsko frontno gibanje ter izdajali dvojezično glasilo Ljudska fronta in partijsko literaturo.
11. 1937 je bila v Rimu podpisana pogodba o pristopu Japonske k antikominternem paktu. Ustvarjena je bila os Rim–Berlin–Tokio.
11. 1944 je pri Črnomlju po nesreči izgubil življenje komandant GS NOV in POS, narodni heroj Franc Rozman–Stane.
11. 1858 je po zmagi nad turško vojsko na Grahovu Črna gora dobila mednarodno priznane meje proti Turčiji, čeprav še ni bila priznana kot neodvisna država. Državne meje so jamčile Rusija, Prusija, Avstrija in Francija.
11. 1835 se je rodil slovenski skladatelj Davorin Jenko. Bil je eden prvih organizatorjev glasbenega življenja pri Slovencih in pri Srbih. Napisal je 31 spevoiger in scenskih glasb ter okoli dvesto samospევov. Jenko je avtor himen Naprej zastava slave in Bože pravde.
11. 1943 je po seji IO OF, ki je razpravljala o pripravah slovenske delegacije na drugo zasedanje protifašističnega sveta narodne osvoboditve Jugoslavije, odšla na pot v Jajce 16–članska slovenska delegacija.
11. 1945 so bile volitve v Ustavodajno skupščino. Volitve so bile tajne. Aktivno in pasivno volilno pravico so imeli vsi Jugoslovani, stari vsaj 18 let (borci so volili tudi mlajši). Iz volilnih spiskov so bili črtani sodelavci okupatorja (2, 3 odst. občanov). Volilcev je bilo nad 8 milijonov, 97 odst. jih je glasovalo za listo Ljudske fronte z Josipom Brozom–Titom kot nosilcem.
11. 1943 so enote 15. divizije napadle nemško garnizijo v Novem mestu, prebile zunanjo obrambo in deloma prodrle v mesto. Poulični boji v predmestju so trajali do 16. novembra, ko so močne nemške kolone iz Krškega po večurnih bojih prebile položaj 12. brigade pri Št. Petru in Šmarjeti ter prodrle v mesto. Enote 15. divizije so se umaknile in začele s široko blokado mesta.
11. 1944 so iz Novega mesta in Kočevja trije bataljoni domobrancev in dva bataljona nemškega 19. SS policijskega polka začeli napad na svobodno ozemlje v Beli krajini. V ostrih bojih na položajih Uršna sela–Pribišje–Semič in Koprivnik–Hrib, ki so trajali tri dni, so enote 15. in 18. divizije razbile vse sovražnikove kolone, jim povzročile velike izgube in jih zavrnilo na začetne položaje.
11. 1935 je policija v Zagrebu aretirala člane državnega biroja KPJ in zasegla njegov arhiv; zato so se začele številne aretacije komunistov po vsej državi, ki so trajale do marca 1936.
11. 1944 so partizani v noči na 16. november osvobodili iz nemških zaporov v Celju (iz Starega piskra) 300 ujetnikov, ki so bili določeni za streljanje.
11. 1936 je v rudniku Stanovsko pri Poljčanah začelo stavitki 118 rudarjev, ker je uprava odpustila pobudnike za ustanovitev strokovne organizacije. Rudarje so podprli tudi študentje.
11. 1869 so slovesno odprli Sueški kanal, ki seka zemeljsko ožino med Suezom in Port Saidom. Prvotno je bil dolg 171 kilometrov, širok povprečno 60 metrov in globok 8 metrov. Pozneje so ga širili in poglabljali, ob zadnjih delih pa so ga podaljšali na 195 kilometrov (vodna pot iz dveh vzporednih kanalov je sedaj dolga 67 kilometrov), razširili vsepovsod na 170 metrov in poglabili od 13 na 20 metrov. Navigacijo vodijo danes z računalniki. Zaradi vseh teh sprememb lahko po kanalu plujejo tudi tankerji, težki do 370.000 ton (s tovorom 150.000 ton), tako da ga lahko uporablja polovica svetovne tankerske flote.
11. 1944 se je začel napad 18. divizije na močno sovražnikovo oporišče v Kočevju. V ogorčenih bojih je zavzela utrjene točke, bunkerje in del mesta, vendar se je morala 21. novembra zaradi vdora močnih nemških enot umakniti iz mesta.
11. 1942 se je začela velika sovjetska protiofenziva pri Stalingradu, pet dni pozneje je bila nemška armada popolnoma obkoljena in 2. februarja se je general Paulus z ostankom svoje vojske vdal. Bitka pri Stalingradu pomeni odločilen preobrat v drugi svetovni vojni, po njej je bila nemška udarna moč zlomljena in začel se je počasen umik nacistične vojske iz SZ.
11. 1945 V Nuernbergu so se začele razprave proti glavnim vojnim zločincem druge svetovne vojne, ki so se končale z branjem obsodb 30. septembra in 1. oktobra 1946. Na nuernburškem procesu so obtožili 23 vodilnih članov nacistične stranke, državnikov in vojakov tretjega rajha. Sodišče je izreklo 12 smrtnih obsodb, sedem obtožencev je obsodilo na zaporne kazni, tri pa je oprostilo. Zapornike so prepeljali v berlinsko jetnišnico Spandau, kjer so bili pod nadzorstvom štirih velesil. Danes je v spandauskem zaporu samo še Hitlerjev namestnik Rudolf Hess, ki so ga na nuernberški proces prepeljali iz Anglije, kjer je bil zaprt že od leta 1941.
11. 1935 so na ljubljanski univerzi stavkali študentje tehnike iz protesta proti novi uredbi za tehnično fakulteto. Stavka je bila od 21. do 25. novembra. 23. novembra so jih podprli s solidarnostno stavko študentje vseh fakultet.
11. 1942 so bile ustanovljene 6., 7. in 8. divizija, ustanovljen je bil tudi 1. hrvatski korpus NOV.
11. 1747 se je rodil mecen slovenske književnosti Žiga Zois. Bil je izredno izobražen v narovoslovnih vedah, obvladal je celo vrsto jezikov in uredil si je obsežne zbirke mineralij, okamnin in bakrozov ter izredno bogato knjižnico. Prav tako se je zanimal za glasbo in gledališče, njegova palača na Bregu je postala zbirališče vseh naprednih Slovencev. Skoraj 40 let je bil središčna osebnost prerodnega gibanja na Slovenskem. Njegovo delovanje je bilo izrednega pomena za napredek našega slovstva in preporoda. Utrjeval je zavest o skupnosti vseh Slovencev, kljub tedanji politični razdrobljenosti, in tako pospeševal naše narodno prebujanje.
11. 1944 je bil po ukazu GS NOV in POS na Dolenjskem formiran prvi avstrijski bataljon (v sestavu Cankarjeve brigade) iz avstrijskih vojaških ujetnikov in prebeglih pripadnikov nemških sil.
11. 1944 je predsedstvo SNOS izdalo razglas o splošni mobilizaciji sposobnih moških od 17. do 50. leta starosti.
11. 1942 se je v Bihacu začelo I. zasedanje AVNOJ.

Udeležilo se ga je 54 delegatov iz vseh republik, razen iz Slovenije in Makedonije, ki niso mogli priti. Uvodni govor je imel Josip Broz-Tito, ki je poudaril pomen in potrebo po osrednjem političnem predstavništvu narodnoosvobodilnega gibanja. Sprejeta sta bila resolucija in razglas narodom Jugoslavije, izvoljen izvršni odbor in 8 poverjeništev. AVNOJ je izrazil priznanje vrhovnemu štabu NOV in PO Jugoslavije in vrhovnemu komandantu Josipu Brozu-Titu.

27. 11. 1895 je švedski izumitelj in industrijalec Alfred Nobel sestavil oporoko, v kateri je določil, da naj iz večjega dela njegovega premoženja, ki je bilo ocenjeno na 32 do 35 milijonov kron, ustanovijo sklad za podeljevanje nagrad tistim, ki so vsako leto naredili človeštvu največ dobrega. Določil je pet nagrad za fiziko, kemijo, medicino, literaturo in mir. Prvič so jih podelili leta 1901.

28. 11. 1820 se je rodil soutemeljitelj znanstvenega socializma in historičnega materializma Friedrich Engels. Skupaj

s Karlom Marxom je napisal „Sveto družino“, „Nemško ideologijo“ in „Komunistični manifest“. Dal je dokončno obliko drugemu in tretjemu delu „Kapitala“ in napisal je temeljna dela historičnega materializma „Anti Duehring“, „Ludwig Feurbach in konec nemške klasične filozofije“, „Izvor družine, privatne lastnine in države“ in „Dialektika prirode“.

29. 11. 1945 je Ustavodajna skupščina na svojem zasedanju razglasila Federativno ljudsko republiko Jugoslavijo (FLRJ). S tem je bila v imenu vseh jugoslovanskih narodov ukinjena monarhija, kralju Petru II. in rodbini Karadjordjevičev pa so bile odvzete vse ustavne pravice.

30. 11. 1941 je Draža Mihajlovič organiziral na Ravni gori posvetovanje četniških komandantov. Kotkomandant jugoslovanske kraljevske vojske v domovini je poudaril pomen boja proti partizanom in opozoril, da mu je uspelo četniške odrede pri okupatorju legalizirati.

Francu Božiču v slovo

Jesen je, narava se je odela v svoj škrlat, listje tiho pada z dreves. In kakor list z drevesa, tako tiho je za vedno od nas odšel naš dolgoletni sodelavec in prijatelj, upokojeni Franc Božič. Čeravno smo vedeli, da ni trdnega zdravja, nas je vest o njegovi prerani smrti presenetila. Odšel je, star komaj 56 let, ko bi moral še živeti in uživati sadove svojega dela.

Pokojni Franc se je rodil 6. oktobra 1926 v revni družini v Šmihelu. Oče zidar in mati gospodinja in dninarica sta se trudila, da sta skromno preživela svoje otroke. Tako je Franc že zelo zgodaj občutil pomanjkanje. Odraščal je, končal osnovno šolo ter tri leta obrtne in se tako tudi on izučil za zidarja.

Vojna vihra je tudi njega potegnila v vrtnec in tako se je leta 1943 vključil v NOB. Njegovo delovanje pa ni ostalo dolgo skrito, kajti kmalu so ga zajeli sovražnikovi vojaki in ga odpeljali v taborišče Dachau, kjer je bil

vse do osvoboditve Vrnil se je ves sestradan in izmučen, tako da ga lastna mati ni prepoznala. Ko se je malo opomogel, se je zaposlil, kajti porušena domovina je potrebovala veliko pridnih rok. Začel je v Tekstilni tovarni, današnjem Novoteksu, v času do 1. 10. 1950 odslužil vojaški rok v Titovi gardi, bil v dveh izmenah na udarniškem pri izgradnji proge Bačko-Banoviči, ter opravljal za takrat pomembne naloge na okrajnem ljudskem odboru.

Leta 1950 je prišel zopet nazaj v Novoteks in ostal zvest sodelavec vse do predčasne, invalidske upokojitve leta 1978. Zaradi svoje mirne in šegave narave je vse napore zlahka prenašal, s svojo vedrino je pozitivno vplival na svoje okolje, in kot tak je bil med nami priljubljen, skratka, imeli smo ga radi.

Kot izučenemu zidarju mu je bilo zaupanih veliko zahtevnih del pri obnovi našega podjetja. S svojo zidar-

sko skupino je gradil in dograjeval objekte, ki so nam bili potrebni za normalno poslovanje in življenje naših delavcev. Veliko je bilo teh del, od prostorov za družbeno prehrano, stanovanj, urejanja objekta za oddih v Novigradu in podobno. Med večja dela, ki so bila opravljena pod njegovim vodstvom, naj omenim gradnjo objekta, ki ga je 1958 gradil v Metliki, v katerem danes uspešno obratuje predilnica. Da pa ni bil mojster samo svojega poklica, nam pove podatek, da je leta 1972 prevzel dolžnost vodje transporta in to delo nekaj let uspešno opravljal.

Pokojni Franc se je uspešno vključeval v družbeno-

politično delo in bil med ostalim tudi več let predsednik sindikalne organizacije v podjetju. Za svoje delo je prejel več priznanj, med njimi tudi medaljo dela.

Ko se je leta 1951 oženil, je mislil tudi na lasten dom. Kmalu je začel graditi in zgradil sprva skromno hišico, nato pa vsa leta dograjeval in preurejal tako, da stoji danes v Šmihelu velika hiša, ki je plod njegovih pridnih rok. Da, zgradil si je velik dom, danes pa smo ga položili v skromen domek, od koder ni več vrnitve.

Dragi naš sodelavec in prijatelj Franc: ko se danes poslednjič poslavljam od tebe, ti v imenu delovne organizacije Novoteks, organizacije sindikata, na čelu katere si bil vrsto let, ostalih družbenopolitičnih organizacij, tvojih sodelavcev in prijateljev izrekam zahvalo za vse, kar si storil za obstoj in napredek našega podjetja, za napredek in razvoj naše socialistične družbe.

Tvojim bližnjim pa izrekam naše iskreno sožalje.

Mariji

Prišla si k nam v pustih novembrskih dneh, a vendar si s seboj prinesla čare, ki jih izžareva pomlad: igrivo, neugnano mladost, veselje in optimizem. Bila si kot mlada gobica z najbolj sočno glavičo, ki je pravkar pognala, in si začela iskati prostor pod soncem. Tako kot so dnevi odmerjeni njej, tudi tebi ni bilo usojeno, da bi tvoja rosna pomlad prešla v razkošno poletje in še manj v bogato, plodno jesen.

S svojo prikupnostjo si

nas razveseljevala že med šolanjem, ko si med nami opravljala obvezno počitniško prakso. Odločila si se namreč, da si boš svoj kos kruha služila v naši delovni

organizaciji. Hitro smo te sprejeli za svojo in te vzljubili. Delili smo tvoje veselje ob uspešno opravljenem zrelostnem izpitu na upravno-administrativni šoli. Tvoja miza in stol sta te že čakala. Postala si naša – ena izmed „punc iz kadrovskega.“ S teboj nismo dobili samo novo delovno moč, temveč tudi dobrega, poštenega, iskrenega tovariša, na katerega smo se lahko zanesli v vsakem trenutku. Cenili smo tvoj pošten značaj, ki ga človeške intrige še niso prizadele. Skupaj smo proslavili tvoj rojstni dan med nami, tvojo dvajseto pomlad. Žal

prvič in zadnjič.

Mislili smo, da so ti mrzli novembrski dnevi prinesli samo navaden prehlad, ki mu boš zlahka kos. Pa ni bilo tako. Nismo mogli verjeti, da kruta bolezen ne more prizanesti tako mlademu bitju. Bodrili smo te, prepričevali sami sebe in tebe, verjeli in upali – upali v čudež. Ta pa se ni zgodil. V tvojem krčevitem boju s krutim nasprotnikom si podlegla. Z letošnjo jesenjo si se za vedno poslovila. Za nas pa so že tako puščobni jesenski dnevi postali še bolj turobni, mrzli, žalostni.

Radi smo te imeli.

Veste tudi vi kaj o bajkah, povedkah...?

PROŠNJA ZA SODELOVANJE PRI ZBIRANJU SLOVENSKE PRIPOVEDNE SLOVSTVENE FOLKLORE

V sekciji za ljudsko slovstvo pri Inštitutu za slovensko narodopisje (Znanstvenoraziskovalni center Slovenske akademije znanosti in umetnosti) v Ljubljani je v pripravi zbirka slovenskega slovstvenega folklornega gradiva (bajke, povedke, pravljice, smešnice, uganke, pregovori), pri kateri želimo dati prednost novemu terenskemu gradivu.

Prizadevamo si, da bi bila zbirka kolikor mogoče popolna, zato se z zaupanjem in prepričanjem, da naš klic ne bo zaman, obračamo tudi na cenjene bralce glasila NOVOTEKS z naslednjo prošnjo.

Prosimo in vabimo vse, da bi bajke, povedke, pravljice, smešnice, uganke, pregovore in mogoče še kaj podobnega, kar živi v vašem okolju ali zgolj le še v spominu iz mladih dni, zapisali in poslali na Inštitut za slovensko narodopisje na spodaj navedeni naslov. Veseli bomo, če se bo Arhiv slovenskih ljudskih pripovedi, ugank, pregovorov pri omenjenem Inštitutu obogatil z vašim prispevkom, saj to pomeni kamenček več v mozaiku slovenske kulturne – v tem primeru slovenske dediščine. Vaše delo bomo ustrezno citirali in na primernem mestu poudarili – kadar bo do predvidene izdaje pač prišlo.

Pri tem je treba opozoriti, da ne pridejo v poštev prepisi ali obnove iz starih zbirk ljudskih pravljic, pripovedk ipd., saj te že imamo na razpolago in jih bomo vsekakor primerno upoštevali.

Druga možnost je ta, da nam sporočite naslove ljudi, za katere veste, da z njimi ljudsko oz. ustno oz. folklorno izročilo še živi. Ob priložnosti bi jih obiskali sami in njihove pripovedi posneli na magnetofonski trak.

V vsakem primeru pa prosimo, da je naveden natančen naslov pripovedovalca, njegovi rojstni podatki in poklic in prav tako naslov in omenjeni podatki zapisovalca ter kraj in datum zapisa oz. pripovedovanja.

Zanesljivo pričakujemo vašo pošto in vas v tem upanju prav lepo pozdravljamo!

MARIJA STANONIK

Inštitut za slovensko narodopisje, ZRC SAZU, 61000 Ljubljana Novi trg 3

Ljubljana, 1. X. 1982

Najcenejše knjige

Kot vsako leto bo Prešernova družba tudi letos ob obletnici rojstva dr. Francea Prešerna izdala svojo REDNO LETNO KNJIŽNO ZBIRKO, ki jo v množični nakladi dvajset tisoč izvodov po zares dostopni ceni prejmejo člani in drugi naročniki – bralci Prešernove družbe:

1. Prešernov koledar za leto 1983 (z barvnimi reprodukcijami odličnega slovenskega slikarja Nikolaja Omerze in raznimi drugimi zanimivostmi).

Nikolaj Omerza je bil tudi član Novoteksove slikarske kolonije.

2. Polona Škinjar: PAVLA, povest

3. Miran Ogrin: PO STOPINJAH ALEKSANDRA VELIKEGA, potopis

4. Živojin Gavrilović: BITI ALI NE BITI, knjiga proti onesnaževanju in za varstvo okolja

5. Mira Ružič: BITI ALI NE BITI, knjiga proti onesnaževanju in za varstvo okolja

6. Aleksander Cordell: MORTYMERJEVI, roman – nagradna knjiga (brezplačno jo prejmejo člani Prešernove družbe, ki so poravnali članarino do 30. 6. 1982).

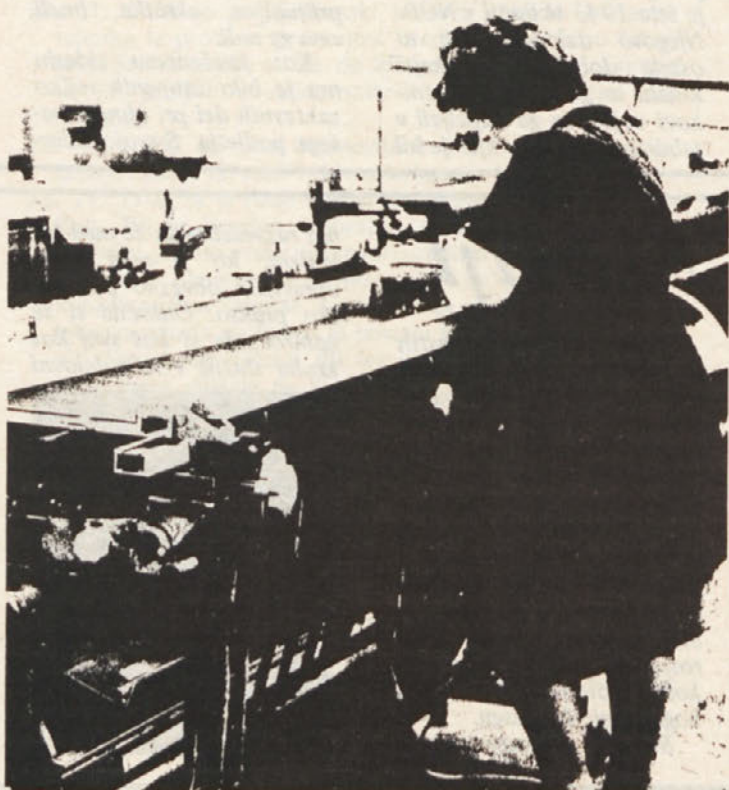
Cena vseh šestih, v platno vezanih knjig je 850 dinarjev (z nagradno knjigo) oziroma

700 dinarjev (brez nagradne knjige). Cena vseh šestih knjig v mehki (broširani) vezavi je 500 dinarjev (z nagradno knjigo) oziroma 400 dinarjev brez nagradne knjige.

Če „PREŠERNOVE ZBIRKE“ še niste naročili, to storite čim prej pri poverjeniku Prešernove družbe v naši delovni organizaciji. Poiščite poverjenika Matijo Belavića. Našli ga boste v uvoznem oddelku (stara vratarna), lahko pa se z njim pogovorite tudi po telefonu (številka 325).

Knjige boste prejeli v mesecu decembru vsi, ki ste že naročili knjižno zbirko ali pa ki jo boste še naročili za leto 1982.

Poverjenik Prešernove družbe v Novoteksu BELAVIĆ MATIJA

Obvestilo

Že od leta 1979 nismo imeli skupnega predloga o tem, kolikšne in kakšne so stanovanjske potrebe naših delavcev. Zato obveščamo vse delavce, ki še nimajo rešenega stanovanjskega vprašanja, da vložijo prošajo za pridobitev stanovanjske pravice, in sicer do 10. 12. 1982. Obrazec (prošaja za pridobitev stanovanjske pravice) dobite v kadrovsko-splošnem sektorju pri tov. Darji Novinec.

GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO
NOVOTEKS

Sodelujte v glasilu svoje delovne organizacije!

GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO
NOVOTEKS

PRI NAS NE SME GORETI

Odprt plamen in luč

Previdnost pri ravnanju z odprtim plamenom ni nikoli odveč. Na podstrešju ali v drvarnici ne uporabljajte sveče za razsvetljavo. Žepna baterijska svetilka ali električna razsvetljava je boljša in bolj varna.

Pepel

Pepel, ki ga izgrebemo iz peči lahko še po 24 urah vžge les ali papir. Zatorej velja: pepela ne vsipajmo v kartonsko ali plastično škatlo, ampak v pločevinaste smetnjake. Smetnjaki za pepel ne smejo stati v kleti ali veži.

Pršivke (spray-doze)

Pršivke ne smemo postavljati na sonce ali ogrevalno napravo, ker lahko zaradi pregretja eksplodira. Tudi v predalček vašega avtomobila ne spada. Pri uporabi pršivke je prepovedano kaditi. Praznih pršivk nikar ne mečimo v ogenj.

Svečke

Novoletna jelka v soju pravih sveč je res lepa. Toda pazimo, da sveče ne bodo vžgale vejic nad seboj. Razmestimo jih tako, da plameni ne bodo dosegli vej. Prižgimo jih od vrha navzdol, gasimo od spodaj navzgor. Papirnih okrasov ne ovijajmo okoli električnih luči.

Vžigalice in vžigalnik

Vžigalice in vžigalnik ne sodijo v otroške roke. Otroci uživajo v igri z ognjem in se ne zavedajo nevarnosti. Zato vžigalice ali vžigalnik ne smejo biti dosegljivi otrokom.

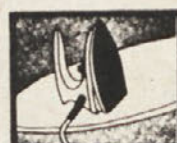
Vnetljive tekočine

Naše življenje spremljajo vnetljive tekočine. Bencin, petrolej, gorilni špirit — so v široki uporabi. Nikoli ne smemo vlivati v vročo peč ali kuhalnik kurilnega olja ali špirta.

Pri delu z vnetljivimi tekočinami je treba poskrbeti za temeljito zračenje prostora. Ostanke tekočin za čiščenje (bencin, eter, špirit), ki so močno hlapljivi, ne sodijo v vodovod, ampak pustimo, da na prostem izhlapijo.

Električni aparati

Električni likalnik in kuhalnik postavljamo na negorljivo izolirno ploščo. Grelne blazine in odeje, potopne grelce, električne lonce moramo med uporabo stalno nadzirati. Električno pečico postavimo daleč od gorljivih predmetov.

Najprej pokličemo gasilce

Najprej pokličimo gasilce, nato začnimo gasiti. Nikoli ne poskušamo sami gasiti razvitega požara. Vsaka minuta zamude pri gašenju pomeni povečanje požarne škode.

Ognjišča

Nepravilno postavljene oljne, plinske peči ali peči na prenog so pogosto vzrok požarov. Postavitev in priključitev prepustimo strokovnjaku. Pred pričetkom kurilne sezone mora kurilne naprave in dimnik očistiti dimnikar. Tudi morebitne poškodbe je treba popraviti. Pol metra od peči ne sme stati nobena gorljiva stvar (pohištvo, zavese).

Tekoči plin (butan-propan)

Naprave za uporabo tekočega plina lahko montira le strokovnjak. Jeklenke za plin — polne in prazne, ne smejo biti shranjene v kleti, na stopniščih, hodnikih ali postavljene blizu peči in ogrevalnih naprav. Plinske pipice morajo biti vedno dobro zaprte. Plinskega kuhalnika ne smemo postaviti na štedilnik, ki ga kurimo s trdim gorivom.

Brkljanje po električnih napravah

Laično popraviljanje električnih naprav je lahko smrtno nevarno in lahko povzroči tudi požar. Popravila zaupajmo strokovnjaku. Popraviljanje varovalk je prepovedano. Pregorelo varovalko moramo nadomestiti z novo.

In če vendarle zagori

1. Ostanimo mirni
2. Rešimo ljudi in živali
3. Pokličimo gasilce
4. Poskušajmo pogasiti

Že danes ugotovimo

Kje je najbližji telefon? Katero telefonsko številko imajo gasilci? Telefonska številka gasilcev je 93!

IN ŠE TO:

Tri četrtine začetnih požarov je mogoče pogasiti z ročnim gasilskim aparatom, če ga imamo pravočasno pri roki! Ga imamo? Je brezhiben? Bi ga znali ta hip uporabiti?

Športni dan Novoteksa

Tradicionalno, kot vsako leto, smo se športniki DO Novoteksa letos zbrali na zaključku športnega dne na Vinici. Ne moremo sicer biti popolnoma zadovoljni z udeležbo, a vendar letos lahko ugotovimo: bilo veliko boljše kot prejšnje leto.

9. oktobra je v jutranjih urah na Vinico prišlo kakih 40 tekmovalk in tekmovalcev iz Novega mesta in Metlike ter še enkrat toliko tekmovalcev tozda domačina, Konfekcije II Vinica. Najbrž je tudi slabo in deževno vreme pripomoglo k temu, da je udeležba bila nekoliko slabša, kot je bilo planirano. Kljub temu smo organizatorji poskrbeli, da je bilo vzdušje kar v redu in vse tekmovalne discipline spravljene pod streho.

Torej slabo vreme nas ni onemogočilo, da izpeljemo v dobrem vzdušju tekmovalje in ga v še boljšem pripeljemo do konca, ko smo po že prepotrebem toplem obroku ob zvokih domače muzike tudi skupno zaplesali.

Ce nas ob tem lahko kaj skrbi, bi to bila neresnost posameznikov ali pa tudi vodij v posameznih ekipah, ki so se za tekmovalje prijavili, udeležili pa se ga niso, kar je vsekakor neresna in neodgovorna gesta; to tudi ni poceni, če vemo, da je za skoraj še enkrat toliko

tekmovalcev bil naročen in pripravljen prevoz in topli obrok.

Zbrani tekmovalci pa smo še enkrat dokazali, da pri takem športnem tekmovalstvu ne gre le za šport in rekreacijo, ampak tudi za veliko več stvari. Veliko nam pomeni zblíževanje zaposlenih v Novoteksu na tako sproščen in spontan način, kajti veliko nas se med seboj niti ne pozna, četudi vsakodnevno sodelujemo.

Tekmovalje smo začeli po osmi uri zjutraj, ko je vse prijetne z pristržnimi besedami pozdravil in tekmovalje odprl tov. Mihelič, direktor tozda Konfekcija II Vinica.

Tekmovalje je bilo izvedeno po propozicijah za predvidene discipline in po pravilih, ki jih predvidevajo že obstoječe propozicije za športni dan Novoteksa. Tako se je tekmovalje začelo z disciplino iz atletike, z metanjem bombe v cilj, kjer sta bila najboljša posameznika: Zdenka Kasun iz ekipe tozda iz Vinice in Zdravko Gračan iz iste ekipe. V disciplini skakanje v vreči pa sta zmagala Anica Balkovec iz viniške ekipe in Marijan Erpe iz ekipe DSSS. Disciplina skok z mesta je prinesla zmago Nataši Kobe (Vinica) in Ivanu Goričarju (ekipa tozda Tkanina). V teku okoli tovarne pa sta bila najboljša Anica Balkovec iz viniške ekipe in Ludvik Lužar iz ekipe tozda Tkanina.

Pri vseh omenjenih disciplinah, ki štejejo skupaj kot discipline atletike, smo po seštevanju ekipne uvrstitve dobili ekipne zmagovalca: ženska in moška ekipa tozda Konfekcija II Vinica.

Med potekom tekmovalja v disciplinah iz atletike so bila tudi tekmovalja v streljanju z zračno puško za ženske in moške posamezno in ekipno. Pri ženskah je posamezno zmagala Kasun Zdenka iz viniške ekipe, ekipno pa je prvo mesto pripadlo ekipi tozda iz Vinice. Pri moških je bil med posamezniki najboljši Marjan Rifelj iz ekipe tozda Konfekcija I Novo mesto, ekipno pa so bili najboljši strelci ekipe tozda Konfekcija II Vinica.

Šahistke in šahisti so se tudi pomerili, pri ženskah je zmagala v posameznem tekmovalju Marija Balkovec iz Vinice, ekipno je pri ženskah bila najboljša ekipa Vinice (ta je edina bila popolna s 3 tekmovalkami). Pri moških pa je bil posamezni zmagovalec Jože Starešinič iz viniške ekipe, tudi ekipno so bili najboljši Vinici.

Ob koncu tekmovalja smo gledali še ne preveč izenačeno tekmo v vlečenju vrvi za ženske in moške, kjer so v obeh konkurencah brez večjih težav zmagali ekipi Viničank oz. Viničanov.

Skupni zmagovalec med ženskami je s 37 točk bila ekipa tozda Konfekcija II Vinica (pred ekipo DSSS, ki je zbrala 13 točk, in ekipo Predilnice Metlika z 8 točk).

Pri moških je skupni zmagovalec v vseh disciplinah ekipa tozda Konfekcija II Vinica z doseženimi 46 točkami (pred ekipo tozda Predilnica Metlika z 16 točkami ter ekipami tozda Tkanina in DSSS, ki delita tretje mesto z 12 točk).

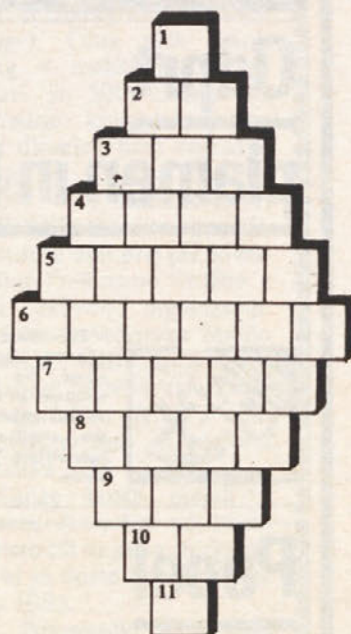
Skupni zmagovalec v obeh kategorijah, torej ženske in moški je ekipa tozda Konfekcija II Vinica (z 83 točkami), pred ekipo DSSS (25 točk), tozd Predilnica Metlika (24 točk), tozd Konfekcija I Novo mesto (13 točk) in tozd Tkanina (12 točk).

Končna ugotovitev ob pregledu rezultatov je vsekakor ta, da so posamezne ekipe, ki so imele zmagovalce med posamezniki, ostale brez točk v ekipni uvrstitvi zaradi tega, ker so bile ekipe nepopolne.

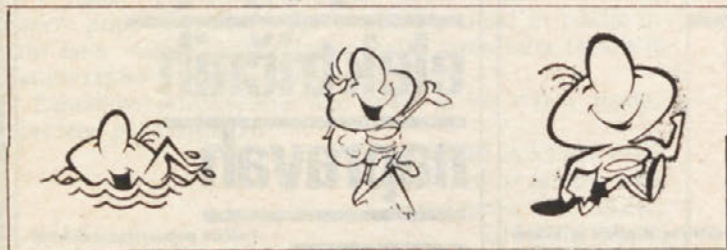
Nagrade ter diplome in pokale za posamezne in ekipne zmagovalce je podelil direktor tozda Konfekcija II Vinica, zazelel je vsem udeležencem še veliko športne sreče na prihodnjih tekmovaljih in še veliko športnih srečanj Novoteksovih delavcev v zdravem športnem duhu.

MARIJAN ŽALAC

Vreteno

1. šesti ton C—durove lestvice
2. avtomobilska oznaka mesta v Hrvatskem zagorju (Varteks)
3. holandski predlog, pred imeni (označuje izvir)
4. ni stara
5. protifašistični svet narodne osvoboditve Jugoslavije
6. ŽIZNJ, dnevnik menjševnikov; izhajal je v Petrovgradu od 1. maja 1917; zaradi svoražnega stališča do revolucije so ga leta 1918 prepovedali
7. geometrijsko telo, ki nastane, če se vse točke profila gibajo po vijačnicah z isto osjo in enakim korakom
8. poslednji židovski prerok, živel je v osmem stoletju pr. n. št.
9. oborožene sile Jugoslavije
10. v kemiji simbol za prvino
11. mednarodna kratica za sever

GLASILO TEKSTILNE TOVARNE NOVO MESTO
NOVOTEKS

NOVOTEKS je glasilo tekstilne tovarne Novo mesto. Izhaja vsako zadnjo sredo v mesecu v nakladi 2000 izvodov. Glasilo ureja izdajateljski svet: Hinko Šintler (predsednik), Danilo Kovačič (glavni in odgovorni urednik), Jana Jovič, Mojca Peroci, Katica Zuanović, Brane Drganc, Alojz Štrbenc, Bojan Lužar, Marjan Zalac in Rudi Vlašič. Uredništvo: NOVOTEKS, Novo mesto, Foersterjeva 10 — Časopisni stavek, filmi in prelom: DITC Novo mesto, TOZD GRAFIKA; tisk TOZD Tiskarna Novo mesto.